

44

НОТАРСКА КОМОРА
НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

НОТАРИУС

CHAMBRE DES NOTAIRES
DE LA RÉPUBLIQUE
DE MACÉDOINE DU NORD

Издавач:
**НОТАРСКА КОМОРА НА
РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА**

Главен и одговорен уредник:
нотар **Игор Ефремоски**

Редакциски одбор:
нотар **Вјолца Мехмеди**,
нотар **Цеца Малева Стоев**,
нотар **Лидија Симонова Трајчева**,
Садула Изаири, судија во Основен суд Тетово
д-р **Горан Коевски**, редовен професор
на Правен факултет „Јустинијан Први“ Скопје
д-р **Дејан Мицковиќ**, редовен професор
на Правен факултет „Јустинијан Први“ Скопје

Адреса:
НОТАРСКА КОМОРА НА РСМ
бул. „8 Септември“ бр. 2/2, 1000 Скопје,
Тел.: 02 3115 816
Секретар: 078 219 867
e-mail: contact@nkrm.mk
www.nkrm.org.mk
Даночен број: МК 4030998346127
Жиро сметка: 240010000006382
УНИ БАНКА АД Скопје

Лектор:
ЗОРИЦА МАНАСКОВА

Графички дизајн и техничко уредување:
СТУДИО КРУГ Скопје

Печати: **ПРОПОИНТ Скопје**

Тираж: **300** примероци

Изнесените ставови и мислења и
презентираните факти во трудовите објавени
во Нотариус се на авторите и не секогаш ги
одразуваат ставовите и мислењата на издавачот.

Дел од терминологијата која се користи во
текстовите, специфична за проблематиката на
темите во весникот, е оставена онака како што
мислеа авторите, без поголема лекторска анализа.
Од лекторот

СОДРЖИНА

ГЛАВА I

СТРУЧНИ ТЕМИ	5
------------------------	---

ПОСТАПУВАЊЕ НА НОТАР ПО ПРИЕМ НА ПРИГОВОР ИЗЈАВЕН ПРОТИВ
РЕШЕНИЕ ЗА НОТАРСКИ ПЛАТЕН НАЛОГ

Теофил Томановиќ, судија во пензија	7
---	---

ДАЛИ БОГАТИТЕ ТРЕБА ДА ПЛАЌААТ ДАНОК НА НАСЛЕДСТВО ВО МАКЕДОНИЈА?

проф. д-р Дејан Мицковиќ, Редовен професор на Правниот факултет „Јустинијан Први“ УКИМ Скопје . . .	13
---	----

ПЛАНИРАЊЕ НА НАСЛЕДСТВОТО: ПРИЧИНА ЗА МИР И СПОКОЈ ИЛИ ЗА РАЗДОР ВО СЕМЕЈСТВОТО

проф. д-р Ангел Ристов, Редовен професор на Правниот факултет „Јустинијан Први“ УКИМ Скопје . . .	19
---	----

ГЛАВА II

ПРАВНИ МИСЛЕЊА	29
--------------------------	----

ПРАВНО МИСЛЕЊЕ ЗА ПРИЛОЗИ КОН НОТАРСКА ИСПРАВА	31
--	----

ПРАВНО МИСЛЕЊЕ ЗА НАСЛЕДУВАЊЕ ПРАВА ОД ПОСТАПКА ЗА ЕКСПРОПРИЈАЦИЈА	36
--	----

ГЛАВА III

АКТИ НА НОТАРСКА КОМОРА	39
-----------------------------------	----

ПРАВИЛНИК ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ПРАВИЛНИКОТ ЗА

РАБОТА НА НОТАРСКАТА АКАДЕМИЈА	41
--	----

ПРАВИЛНИК ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ПРАВИЛНИКОТ ЗА ПОСТАПУВАЊЕ ПО ПРЕТСТАВКИ,
ПРЕДЛОЗИ И ИНИЦИЈАТИВИ ЗА ПОВЕДУВАЊЕ НА ДИСЦИПЛИНСКА ПОСТАПКА ПРОТИВ НОТАР,
ЗАМЕНИК-НОТАР И НОТАР КОЈ ПРИВРЕМЕНО ЈА ВРШИ СЛУЖБАТА

42

ГЛАВА IV

ОДЛУКИ ЗА ИЗБОР НА ОРГАНИ НА НОТАРСКА КОМОРА	45
--	----

ЧЛЕНОВИ НА КОМИСИЈА ЗА ЕТИЧКИ ПРАШАЊА,	47
--	----

ЧЛЕНОВИ НА КОМИСИЈА ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА КОНКУРС ЗА ИМЕНУВАЊЕ НА НОТАРИ	48
---	----

ГЛАВА V

ЈАВНИ ОПОМЕНИ	51
-------------------------	-----------

ГЛАВА VI

ИНФОРМАЦИИ ЗА НОТАРИ	59
--------------------------------	-----------

ИМЕНИК НА НОТАРИ,	61
-----------------------------	-----------

ИМЕНИК НА ПОМОШНИЦИ НОТАРИ	87
--------------------------------------	-----------

ГЛАВА I >>

СТРУЧНИ ТЕМИ

ПОСТАПУВАЊЕ НА НОТАР ПО ПРИЕМ НА ПРИГОВОР ИЗЈАВЕН ПРОТИВ РЕШЕНИЕ ЗА НОТАРСКИ ПЛАТЕН НАЛОГ

Теофил Томановиќ

судија во пензија

Вовед

Решението за платен налог (судски или нотарски) претставува одлука со која се уважува барање на доверителот кој спрема должникот има испратено парично побарување кое го докажува со веродостојна исправа, при што со платниот налог му се наложува на должникот да ја исполни паричната обврска. Платниот налог се издава пред должникот да се изјасни за тоа дали должи, без одржување расправа и без неговото присуство. Платниот налог е решение со кое се усвојува барањето на доверителот, меѓутоа не го решава дефинитивно и правосилно спорот меѓу странките (доверителот и должникот) бидејќи може да се побие со приговор пред надлежен суд кој, водејќи постапка според правилата на парничната постапка, ја утврдува основаноста или неоснованоста на побарувањето на доверителот. Приговорот има суспензивно правно дејство, бидејќи во делот во кој е нападат со навремен приговор, нотарскиот платен налог не станува правосилен, туку по него се расправа во судска постапка. Решението за нотарски платен налог, во делот кој не е оспорен со приговор, станува

правосилно и тоа нотарот го потврдува со Штембилот за потврда на делумна правосилност на решението за нотарски платен налог од член 7 став (1) точка 17) од Правилникот за формата и содржината на службениот печат, сувиот жиг, жигот за восок и штембилите на нотарот, како и начинот на нивното издавање, замена, одземање и поништување – Образец бр.17 („Сл. весник на РМ“ бр. 226/16). Штембилот нотарот го става на решението постапувајќи по службена должност согласно со член 73 став (1) од Законот за нотаријатот и во тој дел решението за нотарски платен налог претставува извршна исправа согласно со член 12 став (1) точка 3) од Законот за извршување („Сл. весник на РМ“ бр. 72/16).

Во Законот за нотаријатот („Сл. весник на РМ“ бр. 72/16, 142/16 и 233/18), со членовите од 68 до 81, вградени се одредби со кои е уредено прашањето на издавање решение за нотарски платен налог врз основа на веродостојна исправа. Претходно, ова прашање е уредено со член 5 од Законот за изменување и дополнување на Законот за извршување („Сл. весник на РМ“ бр. 83/09 и 88/10), со кој е дополнет Законот за из-

вршување, со членовите од 16-а) до 16-ж), со кои е втемелена надлежноста на нотарите да постапуваат по предлози за „донесување решение за дозвола за извршување врз основа на веродостојна исправа“. Во врска со наведената законска дефиниција, изнесено е мислење дека: „Поупатно би било ако ова неспретно по својот назив „решение за дозвола за извршување врз основа на веродостојна исправа“ би се именувало со сосема краткиот и секому јасен назив: „нотарски платен налог“, чија содржина уште од самиот назив би била разбирлива на секого“ (д-р К. Чавдар, „Закон за извршување“, АКАДЕМИК Дооел-Скопје, 2011 година, стр. 90). Потоа, со член 42 од Законот за изменување и дополнување на Законот за парничната постапка („Сл. весник на РМ“ бр. 124/15), истиот е дополнет со членовите 428-а), б) и в) – „Постапка по приговор на нотарскиот платен налог“.

По својата правна природа, приговор изјавен против решението за нотарски платен налог е редовен правен лек бидејќи се изјавува против неправосилно решение, потоа, истиот е двостран бидејќи се доставува на одговор на спротивна страна и, конечно, приговорот е суспензивен бидејќи ги одлага правосилноста и извршноста на решението за нотарски платен налог во делот во кој е оспорено со изјавениот приговор.

Со член 16-д) став (2) од веќе наведениот Закон за изменување и дополнување на Законот за извршување е определено дека нотарот кому му е поднесен приговор по истекот на рокот (ненавремен), поднесен од неовластено лице или од лице кое нема правен интерес за поднесување приговор (недозволен), нејасно потпишан, без можност да се определи за кое решение се работи (нецелосен) против решението што тој го донел, ќе донесе решение за отфрлање на таквиот приговор. Меѓутоа, актуелниот Закон за нотаријатот не содржи одредба каква што е во цитираниот член 16-д) став (2). Имено, според член 72 став (1) од Законот за нотаријатот, должникот и доверителот можат да изјават приговор против решението со кое е издаден нотарски платен налог, како и против одлуката за трошоците, а според став (3), нотарот кај кого е поднесен приговор против нотарскиот платен налог, односно против решението во делот на трошоците, во

рок од три дена од денот на поднесениот приговор ќе ги достави списите до надлежниот основен суд на чие подрачје е седиштето на нотарот кој постапувал по предлогот. Со слична содржина е и член 428-а) став (1) од Законот за парничната постапка, според кој по приемот на приговорот поднесен против решението за издавање нотарски платен налог, нотарот е должен предметот со сите списи да го достави до надлежниот суд во рок од три дена.

Со новото законско решение, нотарот е ослободен од обврските кои претходно ги имал според цитираниот член 16-д) став (2) од Законот за извршување, меѓутоа при доставувањето на списите на предметот до надлежниот суд нотарот, сепак, има повеќе обврски на кои треба да внимава по службена должност, со цел до надлежниот суд да бидат доставени комплетни списи на предметот кои ќе му овозможат да постапува во согласност со член 428-в став (1) од ЗПП.

Во овој сегмент на постапката за издавање решение за нотарски платен налог, во нотарската практика се присутни недостатоци поради кои надлежниот суд ги враќа списите на предметот до нотарот со барање во предметот да бидат здружени сите потребни докази кои овозможуваат спроведување на судската постапка. Исто така, во нотарската практика се јавува различно толкување на рокот од цитираниот член 72 став (3) од Законот за нотаријатот, што понекогаш доведува и до поведување дисциплинска постапка против нотарот врз основа на предлог кој, во најголем број случаи, го поднесува Министерство за правда, како овластен подносител согласно со член 134 став (1) од Законот за нотаријатот. Веднаш треба да се нагласи дека рокот од член 72 став (3) од Законот за нотаријатот, односно член 428-а) од Законот за парничната постапка, по својата правна природа е од упатувачки (информативен) карактер, но не и од преклузивен карактер. Неговото пропуштање не предизвикува правни последици за странките, меѓутоа укажува на потреба од итно постапување по доставениот приговор.

Во трудот авторот ќе ги анализира обврските што ги има нотарот по приемот на приговор против издадено решение за нотарски платен налог сè до моментот на неговото доставување до на-

длежањот суд, заедно со списите на предметот.

Постапување на нотарот по прием на приговор против нотарски платен налог

Должникот или доверителот може да го достават приговорот против платен налог до нотарската канцеларија на два начина, и тоа со директно предавање во нотарската канцеларија или со препорачана пратка преку пошта.

И во двата случаи, нотарот е должен на примерокот од приговорот, кој останува здружен во списите на предметот, да стави уредно пополнет Штембил за прием на писмено-приемен штембил од член 7 став (1) точка 3) - Образец бр. 3 од наведениот Правилник. На примерокот на подносителот на приговорот, во случај кога е доставен директно во нотарската канцеларија, ќе се стави уредно пополнет Штембил за потврдување прием на списи – Образец бр. 21. Сепак, во нотарската практика има случаи кога, наместо Штембилот за прием на писмено-приемен штембил, на примерокот од приговорот, кој останува здружен во списите на предметот, нотарот погрешно го става Штембилот за потврдување прием на списи, Образец бр. 21, што е причина од страна на Министерство за правда, врз основа на извршен надзор над работењето на нотарот, да се поднесува предлог за поведување дисциплинска постапка против нотарот за соодветна дисциплинска повреда. Причината е тоа што Штембилот за прием на писмено-приемен штембил, Образец бр. 3, содржи податоци врз основа на кои надлежниот суд, согласно со член 428-а), а во врска со член 105 од Законот за парничната постапка, ќе ја процени навременоста на приговорот, што се податоци кои не ги содржи Штембилот за потврдување прием на списи – Образец бр. 21.

Инаку, нотарот е должен во Рубриката 11) од Записникот за нотарски платен налог (УНПН) да го внесе датумот на поднесување на приговорот, како и да го внесе во Пописот на списи од обвивка на списите.

По приемот на приговорот, а пред доставувањето на списите на предметот до надлежниот суд, нотарот е должен да провери дали во предметот

се здружени повратници за извршена достава на доверителот, но исто така и на други должници ако со предлогот за издавање решение за нотарски платен налог се опфатени повеќе солидарни должници (за ова види: „Коментар на Законот за нотаријатот“, Скопје 2023 година, стр. 187), а ако се здружени, да провери дали истекол рокот од осум дена за изјавување приговор од член 72 став (2) од Законот за нотаријатот.

Во нотарската практика, и во овој сегмент на постапката постои различно гледање на значењето на законскиот рок од член 72 став (3) од Законот за нотаријатот, според кој, како што е веќе наведено, нотарот е должен во рок од три дена по приемот на приговорот списите на предметот да ги достави до надлежниот суд. Постапувајќи по примениот приговор, нотарите се должни да проверат дали во списите на предметот се здружени сите повратници за извршената достава и дали истекол рокот за изјавување приговор, а потоа предметот да го достават до надлежниот суд, бидејќи, во спротивно, надлежниот суд им ги враќа списите на предметот со обврска истиот да биде комплетиран, какви што има случаи во нотарската практика. На ваквата обврска на нотарот укажува точка 4) од Правното мислење на Одделот за граѓанските дела на Врховниот суд на Република Македонија од 23.02.2015 година („Правник“ – Судска практика – бр.212/2016), во кое, меѓу другото, се содржани зборовите: „...а потоа предметот комплетиран го праќа до судот.“

Меѓутоа, Министерство за правда на поинаков начин ја толкува цитираната законска одредба и смета дека нотарот треба да постапува исклучиво во границите на наведениот законски рок од три дена. Поради тоа, во случај кога при извршен надзор над работењето на нотарот од страна на Комисијата за надзор ќе биде утврдено дека нотарот не постапил на начинот определен со член 72 став (3) од Законот за нотаријатот, против него се поднесува предлог за поведување дисциплинска постапка за дисциплинска повреда од член 138 став (1) алинеја 8) од Законот за нотаријатот - „Одбивање без оправдани причини, одложување или несовесно исполнување на обврските определени со законот, подзаконските акти и актите на Комората“. Меѓутоа,

Дисциплинскиот совет на Нотарската комора не се согласува со наведеното мислење на Министерството за правда во врска со значењето на рокот од член 72 став (3) од Законот за нотаријатот, при што го толкува на истиот начин како што е понапред изложено во однос на комплетирањето на списите на предметот, поради што донесува решение со кое нотарот се ослободува од одговорност дека сторил дисциплинска повреда од наведената законска одредба. Таквото стојалиште, на пример, е изразено во конечното решение ДП бр. 13/2022 од 21.12.2022 година, со образложение дека: „Во конкретниов случај, приговорот од страна на должникот е поднесен на ден 10.11.2021 година, во време кога нотарот сè уште не располага со доказ за уредна достава на решението до доверителот, која е извршена на ден 17.11.2021 година. При таквата состојба, нотарот постапил правилно кога почекал да измине законскиот рок од осум дена во кој и доверителот имал право да изјави приговор, согласно со член 72 став (1) од Законот за нотаријатот, а доставата на списите на предметот до надлежниот суд ја извршил на ден 26.11.2021 година, односно на првиот нареден ден сметано по истекот на наведениот законски рок. Ова е од причина што нотарот е должен при доставата на списите до надлежниот суд во предметот да ги има здружено сите доставници за странките и да почека да помине рокот за изјавување приговор, па дури потоа да го достави на постапување и одлучување до надлежен првостепен суд, на каков што начин нотарот и постапил, а на што основано укажува во изнесената одбрана“.

Наплата на судската такса

Исто така, нотарот е должен да провери дали подносителот на приговорот ја уплатил судската такса за изјавен приговор согласно со Тарифен број 1 точка 2) од Таксената тарифа на Законот за судските такси („Сл. весник на РМ“ бр. 114/09). Ако судската такса е уплатена, а списите на предметот се комплетирани, нотарот е должен да постапи согласно со член 72 став (3) од Законот за нотаријатот и во рок од три дена списите на предметот да ги достави до надлежниот суд. Податокот за уплатената судска такса ќе биде

забележен во Штембилот за прием на писмено-приемен штембил (Образец бр. 3), при што ќе биде наведен износот на уплатената такса. Меѓутоа, ако судската такса не е уплатена, нотарот не постапува по приговорот и не ги доставува списите на предметот до надлежниот суд. Во таков случај, во наведениот Штембил задолжително се внесува податокот дека „Недостасува такса – денари“ (или) „писменото е примено без такса“. Имено, согласно со член 27 став (1) од Законот за судските такси, ако судот (читај: нотарот) прими поднесок од странка (подносител на приговорот) за кој не е платена такса или таксата не е платена целосно, или ако странката не доставила потврда за платена такса која се плаќа во готови пари, судот на подносителот ќе му достави налог за плаќање на таксата со укажување дека е должен да ја плати во рок од пет дена од приемот на налогот и воедно ќе ја предупреди странката за последиците од неплаќањето. Во овој случај, странката плаќа такса и за доставениот налог за плаќање. Според член 30 став (1), ако таксениот обврзник не постапи во наведениот рок, судот во рок од три дена ќе побара од Управата за јавни приходи на чие подрачје таксениот обврзник има живеалиште (седиште) таксата да се наплати по присилен пат, а на списите ќе забележи дека од наведениот орган е побарана присилна наплата, а според став (3), по известувањето за прием на барањето од Управата за јавни приходи, судот продолжува со преземањето на дејствијата во постапката. Тоа значи дека во случај кога судската такса не е платена или е нецелосно платена, нотарот треба да постапи според погоре изложениот начин, а потоа приговорот, заедно со списите на предметот, согласно со наведениот член 72 став (3) од Законот за нотаријатот, да го достави до надлежниот суд.

И во овој сегмент на постапката постои различно толкување од страна на Министерството за правда во поглед на прашањето за обврските кои ги има нотарот за уплатата на судската такса за изјавен приговор против решението за нотарски платен налог, односно во поглед на начинот на кој ова прашање се толкува и се применува во досегашната и во сегашната нотарска практика.

Во нотарската практика, пред доставувањето на списите на предметот до надлежниот суд, нотарите внимаваат на тоа дали судската такса за изјавениот приговор против решението за нотарски платен налог е уплатена, а ако не е, постапуваат согласно со цитираните законски одредби од Законот за судските такси, а потоа предметот го доставуваат до судот, притоа имајќи ја предвид точка 4) од наведеното Правно мислење, според кое „бидејќи приговорот се поднесува до нотарот, тој ја врши наплатата на таксата, а потоа предметот комплетиран го праќа до судот“. Во спротивно, надлежниот суд предметот го враќа до нотарот и го задолжува да спроведе постапка за наплата на судската такса.

Министерството за правда, и во поглед на ова прашање, има поинакво мислење кое е изразено во повеќе предлози за поведување дисциплинска постапка против нотари, во кои, меѓу другото, се наведува дека: „Нотарот во постапката за донесување решение за издавање нотарски платен налог е должен да внимава на уплатата на судските такси кои се уплатуваат за поднесен предлог за донесување решение за издавање нотарски платен налог, на што го обврзуваат одредбите од член 71 од Законот за нотаријатот. Но, во случај на поднесен приговор против решение на нотар со кое е издаден нотарски платен налог, обврската на нотарот е да го достави до судот приговорот од должникот во законски утврдениот рок од 3 дена согласно со Законот за нотаријатот. Обврската за уплата на судската такса по приговорот е утврдена со членовите 27 и 30 од Законот за судските такси и истата паѓа на судот кој поднесува предлог за присилна наплата до Управата за јавни приходи“.

Дисциплинскиот совет на Нотарската комора, одлучувајќи по предлозите за поведување дисциплинска постапка против нотар, во врска со прашањето за наплатата на судската такса, во неколку донесени решенија наводите на Министерството за правда ги оценува како неосновани, поради што донесува решение со кое нотарот се ослободува од одговорност дека ја сторил дисциплинската повреда која му се става на товар (така, на пример, решение ДП бр. 2/2022 од 30.03.2022 година, ДП бр. 4/21 од 13.05.2022 година и др.). Во образложението на решението

ДП бр. 4/22, меѓу другото, се наведува дека: „Според точка 4 од Правното мислење на Врховниот суд на РСМ од 23.02.2015 година, бидејќи приговорот се поднесува до нотарот, тој ја врши наплатата на таксата, а потоа предметот, комплетиран, му го праќа на судот. Во наведените НПН предмети, нотарот така и постапил, бидејќи предметите ги доставил во рок од 3 дена од приемот на доказ за уплатената судска такса, односно до Основен граѓански суд Скопје ги доставил на 04.06.2020 година и 15.07. и 16.11.2021 година“.

Во наведените предлози за поведување дисциплинска постапка против нотар, Министерството за правда укажува на неправилност на наведените решенија на Дисциплинскиот совет во врска со прашањето за наплатата на судската такса, во прилог на што доставува и известување до Управата за јавни приходи - Генерална дирекција – Скопје, бр. 2406 од 27.09.2022 година, во кое се укажува дека: „Согласно со Законот за судските такси, само надлежниот суд може да побара наплата на судска такса, а во врска со барањето за наплата на судската такса по решението НПН бр. 27/2022 од 04.08.2022 година“.

Според мислењето на авторот, не постои законска пречка за нотарот да покренува постапка за наплата на судската такса, согласно со член 30 од Законот за судските такси, и тоа не само поради тоа што на таквото постапување упатува наведеното Правно мислење на Врховниот суд на РСМ, врз основа на кое надлежните судови ги враќаат предметите на нотарите за спроведување постапка за наплата на судската такса, туку и поради тоа што таква изречна забрана во законот не постои. Од друга страна, согласно со член 81 од Законот за нотаријатот, во постапката за издавање нотарски платен налог, во недостиг на одредби од овој закон и за изземање, соодветно се применуваат одредбите од Законот за парничната постапка. Според член 346 од Законот за парничната постапка, жалбата се поднесува до судот што ја изрекол првостепената пресуда, со каква содржина е и член 379 кога е во прашање поднесувањето ревизија, како вонредно правно средство. Во постапката по жалба или ревизија, според точка 3) од Заклучокот на Одделот за граѓански дела на ВСРМ од

23.10.1999 година („Правник“ бр. 8, стр.6), „неплатената такса за одбранбените процесни дејствија (жалба и др.) не ја задржува постапката сè додека судот не испрати акт за присилна наплата преку Управата за јавни приходи. Инаку, постапката за наплата ја врши првостепениот суд преку кој се поднесуваат наведените правни средства.

Поаѓајќи од наведеното, по пат на аналогија може да се заклучи дека обврските кои ги има првостепениот суд спрема повисокиот суд, во поглед на судската такса, ги има и нотарот во постапката по приговор изјавен против решението за нотарски платен налог. Ова е поради тоа што надлежниот првостепен суд кој одлучува по приговор изјавен против решение за нотарски платен налог согласно со член 428-а) од Законот за парничната постапка, во однос на нотарот, ја има истата процесна положба што ја има тој спрема повисокиот суд. Со други зборови, тоа значи дека сите обврски што првостепениот суд ги има спрема повисокиот суд, во врска со комплетирање на списите на предметот (повратници за извршената достава) и судската такса, ги има и нотарот при доставување на списите на предметот до судот кој одлучува по приговор против решение за нотарски платен налог. Токму врз ваквата процесна положба на нотарот, во однос на надлежниот првостепен суд, се

темелат и цитираното Правно мислење и Заклучокот на Врховниот суд, како и одлуките на Дисциплинскиот совет на Нотарската комора.

Откако ќе бидат исполнети наведените услови за доставување на списите на предметот до надлежниот суд, доставата до судот треба да биде извршена со пропратно писмо, кое останува во архивата на нотарот, и тој податок задолжително треба да биде забележен во Рубрика 12 од Записникот за нотарски платен налог (УНПН). При доставувањето на списите до надлежниот суд, нотарот не е должен во архивата да задржува копија на списите на НПН предметот, бидејќи таква законска обврска не постои, иако според сознанието на авторот, некои нотари постапуваат така.

XXXX

Трудот претставува само обид на авторот, на еден сумиран начин, да укаже на обврските што ги има нотарот пред доставувањето на списите на предметот до надлежниот суд, согласно со член 72 став (3) од Законот за нотаријатот, односно член 428-а) став (2) од Законот за парничната постапка, без претензија дека во него се опфатени сите прашања што можат да се појават (и што се појавуваат) во нотарската практика.

ДАЛИ БОГАТИТЕ ТРЕБА ДА ПЛАЌААТ ДАНОК НА НАСЛЕДСТВО ВО МАКЕДОНИЈА?

проф. д-р Дејан Мицковиќ,

Редовен професор
на Правниот факултет
„Јустинијан Први“ УКИМ Скопје

Вовед

Според природните закони, човекот се раѓа, живее и умира. Во моментот на смртта, по сила на законот или врз основа на тестаментот, сите имотни права и обврски на оставителот преминуваат врз неговите наследници. Законското наследување во Македонија е регулирано во Законот за наследување, според кој наследниците на оставителот се групирани во три законски наследни редови. Во првиот наследен ред оставината се дели на еднакви делови помеѓу брачниот партнер и децата на оставителот, а доколку некое дете не може да се јави како наследник, неговиот дел од оставината, според правото на претставување, го наследуваат внуците и понатамошните потомци на оставителот. Доколку оставителот немал деца, оставината се дели во вториот законски наследен ред. Наследници во вториот наследен ред се брачниот партнер на оставителот, кој наследува една половина од оставината, и неговите родители, кои ја делат другата половина од оставината. Доколку некој од родителите на оставителот е починат, според правото на претставување неговиот наследен

дел го наследуваат неговите деца, односно браќата и сестрите на оставителот и нивните потомци. Во исклучително ретки ситуации, оставината се дели во третиот наследен ред, помеѓу бабите и дедовците на оставителот и нивните потомци.¹

Едно од најзначајните прашања во врска со наследувањето, покрај распределбата на наследниците во наследни редови и определувањето на големината на наследните делови, е прашањето за данокот за наследување. Данокот за наследување е тема што предизвикува сериозни филозофски, правни, политички и економски дебати во сите современи општества. Прашањето за данокот за наследување воведува нова димензија во однос на регулирањето на наследувањето, поради тоа што тука не се работи само за определување кои лица ќе се јават како наследници и колкави ќе бидат нивните наследни делови; напротив, тука станува збор за ограничување на приватните права за трансфер на сопственоста поради тоа што државата задржу-

¹ За распределбата на оставината во првиот, вториот и третиот наследен ред види повеќе кај Дејан Мицковиќ, Ангел Ристов, *Наследно право*, Блесок, Скопје, 2014, стр. 61-103.

ва дел од вредноста на оставината по смртта на оставителот. Прашањата за индивидуалното право на сопственост, за еднаквоста, правичноста при распределбата на оставината и за економските и семејните последици од примената на нормите на наследното право веќе не се поврзани со распределбата во рамките на семејството, туку и во рамките на општеството.²

Во текот на историјата, научниците и политичарите даваа голем број аргументи за и против оданочувањето на трансферите на наследство. Некои сметаа дека оданочувањето на трансферите на богатство е од суштинско значење за демократијата поради фактот што тоа ја намалува концентрацијата на моќ во семејните династии.³ Други автори истакнуваа дека данокот за наследување треба да создаде еднакви можности за сите членови на општеството.⁴ Некои данокот за наследување го ставаат во контекст на улогата и значењето на семејството и односите помеѓу родителите и децата. Во таа смисла, Anna L. Alstott смета дека наследното право е тесно поврзано со идеалите за семејството: семејството е едно од клучните институции за пренос на имотот, знаењето и вредностите низ генерациите и, во најширока смисла, самото семејство претставува дел од структурите на наследување што определуваат што добиваат децата од постарите.⁵ Од друга страна, некои автори го критикуваат данокот за наследување, наведувајќи дека тој претставува нарушување на принципот за слободно располагање со приватната сопственост. Според Adam Smith, данокот за наследување влијае негативно врз акумулацијата на капиталот, што се одразува врз инвестициите и економскиот развој. Противниците на данокот за наследување сметаат дека тој влијае негатив-

но врз штедењето и мотивацијата за ангажирање во економска активност, затоа што високите стапки на данок на наследување создаваат мотивација за зголемување на потрошувачката во последните години од животот. Наспроти тоа, и приврзаниците на данокот за наследување користат економски мотиви; според нив, наследувањето е неефикасен метод за алокација на капиталот поради тоа што, од една страна, дистрибуцијата на капиталот преку трансфери *mortis causa* не подлежи на механизмите на пазарното стопанство, а од друга страна, наследниците на капитал ја губат желбата за работа и за стекнување имот поради нивната сигурна материјална положба.⁶ Во дискусијата за основните концепти на данокот за наследство, Marterbauer и Schurz акцентот го ставаат на принципите на еднаквост, правда и на семејните принципи. Следејќи го принципот на еднаквост, оданочувањето на наследството треба да го намали меѓугенерациското пренесување на нееднаквоста. Според принципот на еднаквост, преку данокот на наследството треба да се постигне повисоко ниво на еднакви можности во рамките на едно општество. Принципот на правда сугерира дека богатите поединци треба да придонесуваат повеќе за поддршка на посиромашните групи во општеството, бидејќи тие имаат поголеми финансиски можности. Наспроти овие принципи на еднаквост и правичност, според кои треба да отстои оданочување на наследувањето, семејниот принцип го нагласува приматот на семејството во однос на индивидуалната сопственост. Овој принцип тргнува од тоа дека оставината на оставителот се смета за сопственост на семејството и владата нема право да интервенира со воведување данок на наследување.⁷

Наспроти сериозните дебати во сите европски земји за оправданоста од данокот за наследување, за лицата кои треба да го плаќаат данокот и за висината на даночното оптоварување, во Македонија за оваа тема воопшто не се ни дискутира. Според македонското законодавство, наследниците од првиот наследен ред, односно брачниот партнер и децата на оставителот и

² Види Beckert, Jens, *Inherited Wealth*, Princeton University Press, 2004, стр. 169.

³ Таков е ставот на Alexis de Tocqueville, кој во своето дело *Democracy in America* истакнува дека концентрацијата на богатството во неколку семејства може да создаде класа на наследни елити, што ќе ја поткопа демократската еднаквост што ја постигна Америка.

⁴ Најголем приврзаник на идејата дека треба да се ограничи наследувањето е Џон Стјуарт Мил. Тој сметал дека треба да се ограничи висината на богатството што може да се наследи, со тоа што тој износ треба да овозможи „умерена независност“ на наследниците. Мил водел сметка за обврската на родителите да обезбедат издршка на своите деца, но сметал дека неограниченото пренесување на богатството преку наследување ќе доведе до големи нееднаквости и ќе ги демотивира наследниците да работат. Види повеќе за ставовите на Мил за данокот за наследување кај Beckert, Jens, *Inherited Wealth*, Princeton University Press, 2004, стр. 167-168.

⁵ Види Anna L. Alstott, *Family Values, Inheritance Law, and Inheritance Taxation*, *Tax Law Review*, Vol. 63, 2009.

⁶ Види повеќе за аргументите на приврзаниците и противниците на данокот за наследување кај Beckert, op. cit., стр. 168 - 171.

⁷ Види повеќе кај Jestl, Stefan, *Inheritance Tax Regimes: A Comparison, Public Sector Economics*, Vol. 45 (3), 2011, стр. 364.

нивните понатамошни потомци, не плаќаат воопшто данок на наследство.⁸ Во вториот наследен ред, наследниците плаќаат 2 до 3 проценти данок на наследството, а во третиот наследен ред даночната стапка изнесува 4 до 5 проценти.⁹ Во Законот за даноците се предвидени и одредени ситуации кога данок на наследување и подарок не плаќаат ниту наследниците од вториот наследен ред.¹⁰ Сепак, во најголем број случаи оставината се распределува во првиот наследен ред и поради тоа се поставува прашањето дали ваквата даночна политика е правична и дали е потребно да се промени. Основната дилема е дали да се определи дека данок на наследување треба да плаќаат и наследниците во првиот наследен ред во случаите кога висината на оставината надминува определен износ. Доколку се определи да се плаќа данок само за оставините што се големи (на пример, да се плаќа данок само доколку висината на оставината што ја добива наследникот изнесува над 200.000 евра), данокот на оставината во првиот наследен ред би го плаќале само најбогатите, а најголемиот број граѓани кои се јавуваат како наследници во првиот наследен ред и понатаму не би плаќале данок на наследување. За да може да се даде одговор на прашањето дали е потребна даночна реформа во Македонија и воведување на оданочување на наследството за богатите наследници од првиот наследен ред, треба да се направи анализа на тоа како е регулиран данокот за наследување во другите европски земји.

Оданочувањето на трансферите меѓу генерациите поврзани со смртта на оставителот вообича-

ено се нарекува данок на наследство. Меѓутоа, во современите законодавства може да се направи разлика помеѓу данок на наследство во потесна смисла и данок на имот во општа смисла. Во првиот случај, данокот го плаќа наследникот, додека во вториот случај данокот се наплаќа од самиот имот. Данокот на имот е вообичаен во англосаксонските земји, додека данокот на наследство во потесна смисла се применува во повеќето други европски земји.¹¹ Данок на наследување се плаќа во најголемиот број европски земји, и тоа во Бугарија, Белгија, Данска, Германија, Ирска, Грција, Шпанија, Франција, Хрватска, Италија, Холандија, Литванија, Луксембург, Унгарија, Полска, Словенија, Финска и во Велика Британија.¹² Притоа, постојат разлики во однос на тоа колку изнесува даночната стапка, дали е прогресивна за поголеми оставини, колку е даночната стапка за различните категории наследници и дали постојат и колку се даночните ослободувања. Во основа, даночните стапки што ги плаќаат поблиските наследници до оставителот, а тоа се брачниот партнер и децата на оставителот, се помали од даночните стапки што ги плаќаат подалечните наследници, како родителите, браќата, сестрите и другите наследници. Исто така, разлики постојат и кај даночните ослободувања. За одредена сума од наследството што ја добива секој наследник, во најголем број земји не се плаќа данок на наследување, туку тој се плаќа на износот што наследникот ќе го добие над таа сума. Така на пример, во Германија брачниот партнер на оставителот плаќа данок на наследство само за сума од над 500.000 евра што ќе ја добие врз основа на наследување. За децата, сумата што ја добиваат како наследство и за која не плаќаат данок изнесува 400.000 евра, а за другите наследници сумата изнесува 200.000 евра. За сумите што ги добиваат брачниот партнер и децата на оставителот повисоки од претходно наведените износи, се плаќа данок

⁸ Според член 17 од Законот за даноците, данок на наследство и подарок не плаќа наследникот, односно примателот на подарок од прв наследен ред.

⁹ Според член 16 од Законот за даноците на имот, стапките на данокот на наследство и подарок се пропорционални и различни во зависност од наследниот ред. (2) Данокот на наследство и подарок за обврзник од втор наследен ред се пресметува по стапка од 2% до 3%, а за обврзник од трет наследен ред или обврзник кој не е во сродство со оставителот, данокот се пресметува по стапка од 4% до 5%. (3) Висината на стапките од ставот (2) на овој член со одлука ја утврдува советот на општината.

¹⁰ Според член 17 став 2 од Законот за даноци, данок на наследство или подарок не плаќа и наследникот, односно примателот на подарок од втор наследен ред на еден наследен, односно на подарок примен стан, односно семејна станбена зграда ако со оставителот, односно давателот на подарок живеел во заедничко домаќинство најмалку една година пред смртта на оставителот, односно во моментот на приемот на подарокот, под услов тој и членовите на неговото семејство да немаат друг стан, односно станбена зграда. Според член 17 став 3 од Законот за даноци, данок на наследство, односно подарок не плаќа и наследникот, односно примателот на подарок од втор наследен ред на кој земјоделството му е основна дејност што ќе наследи, односно прими на подарок земјоделско земјиште и економски згради ако со оставителот, односно давателот на подарокот живеел во заедничко домаќинство најмалку една година пред смртта на оставителот, односно во моментот на приемот на подарокот.

¹¹ Види повеќе кај Jestl, Stefan, op. cit., стр. 2.

¹² Според Извештајот за данокот на наследување во земјите на OECD, даноците на наследство може да ги зголемат приходите и да ја подобрат еднаквоста во општеството со пониски административни трошоци од другите алтернативи. Од перспектива на капиталот, данокот на наследство, особено оној што е насочен кон релативно високи нивоа на трансфери на богатство, може да биде важна алатка за подобрување на еднаквоста на можностите и намалување на концентрацијата на богатството. Даноците на наследство имаат генерално пониски трошоци за ефикасност од другите даноци на богатството и може да има голем број позитивни последици, како што се поттикнување на наследниците да работат и да заштејат повеќе. Види повеќе *Inheritance Taxation in OECD Countries*, OECD, 2018.

на наследување, и тоа со стапка од 7 отсто за износ од 75.000 евра над оној за кој отстои даночно ослободување, за износ до 300.000 евра даночната стапка е 11 отсто, за износ до 600.000 евра стапката е 15 отсто, за износ до 6.000.000 евра стапката е 19 отсто, за износ до 13.000.000 евра стапката е 23 отсто, за износ до 26.000.000 евра стапката е 27 отсто, а за износ над 26.000.000 евра стапката е 30 отсто. Даночните стапки за подалечните категории наследници се поголеми, така што наследниците од втората и третата наследна група за наследство од над 26.000.000 евра плаќаат данок од 50 проценти. Со еден збор, блиските наследници на богатите Германци за наследство на имот во вредност од над 26.000.000 евра плаќаат 30 отсто данок, а подалечните роднини дури 50 отсто данок на наследување.

Во Франција, во првиот наследен ред, децата не плаќаат данок на наследување доколку вредноста на оставината што ќе ја добијат изнесува до 100.000 евра. Над тој износ плаќаат 5 отсто данок на наследство за износ до 8.072 евра, 10 отсто данок за износ од 8.072 до 15.932 евра, и понатаму даночната стапка се зголемува доколку се зголемува вредноста на оставината, така што за оставина во вредност од над 1.800.000 евра даночната стапка е 45 отсто.¹³ Сепак, повеќе автори се залагаат за реформа на данокот за наследување во Франција, со што ќе се постигне целта на данокот, а тоа е создавање подеднакви можности и намалување на разликите што се должат на пренесување на богатството преку наследување.¹⁴ Во оваа смисла е и предлогот на Комисијата составена од познати економисти, формирана од страна на претседателот Емануел Макрон, која во својот извештај објавен во 2021 година се залага за зголемување на данокот за наследување во Франција.¹⁵

Во Грција, брачниот или вонбрачниот партнер и децата не плаќаат данок на наследување доколку наследниот дел изнесува 150.000 евра. За

сумите до 300.000 евра плаќаат данок од 1 отсто, за сумите од 300.000 до 600.000 даночната стапка изнесува 5 отсто, а за сумите над 600.000 даночната стапка е 10 отсто. За наследниците од вториот наследен ред данок не се плаќа доколку вредноста на делот на оставината е 30.000 евра. За вредност на оставината помеѓу 30.000 и 100.000 даночната стапка изнесува 5 отсто, за вредност на оставината од 100.000 до 300.000 евра е 10 отсто, а за над 300.000 стапката е 20 отсто.¹⁵ Слични стапки на данок на наследство се предвидени и во другите европски земји.¹⁶

Во европските земји постојат разлики во уделот на данокот на наследување во вкупните буџети на државите. Најголема стапка на данокот на наследување во вкупниот буџет има во Белгија, 1,5%, а во Финска, Холандија и во Велика Британија данокот на наследување во вкупниот буџет учествува со 0,6%. Во Франција данокот на наследување во вкупниот буџет учествува со 1%, што е околу 9 милијарди евра. Според тоа, во Франција секоја година наследниците што наследуваат поголеми наследства плаќаат 9 милијарди евра данок на наследување, што секако е значителна сума. Доколку во Македонија се предвиди данок на наследување во првиот законски наследен ред и доколку и по тој основ се собираат средства во износ од 1% од вкупниот буџет, (каков што е случајот во Франција), во буџетот на државата би се собирале 55 милиони евра годишно. Притоа, може да се претпостави дека во наредниот период оваа сума би се зголемувала, поради тоа што едно неодамнешно истражување покажа дека во иднина може да се очекува зголемување на приходите од данокот за наследство во европските држави.¹⁷

¹³ Во својот извештај, Комисијата предлага, меѓу другото, спроведување на уште попрогресивен данок на наследство, како и данок за најголемите корпорации. Таквиот систем може да помогне во намалувањето на нееднаквоста и да овозможи подобар трансфер на богатството меѓу генерациите, како и негова прераспределба. Види повеќе кај Stéphanie Chami, *Les droits de succession sont-ils un outil efficace pour réduire les inégalités?* (La Tribune, 25 février 2022).

¹⁴ Ibid, стр. 163.

¹⁵ Белгија е пример за земја каде што наследниците од првиот наследен ред не се ослободени од плаќање данок, без оглед на големината на оставината. Во Белгија за износ на оставината до 50.000 евра се плаќа данок од 3 отсто, за износ од 50.000 до 100.000 евра се плаќа данок на наследување од 8 отсто, а доколку висината на оставината е над 500.000 евра, данокот за наследување изнесува дури 30 отсто. Во Холандија наследниците од првиот наследен ред - потомците и брачниот другар, плаќаат данок на наследување од 10 отсто за висина на оставината до 117.000 евра, а над тој износ плаќаат данок од 20 отсто. За наследниците од другите наследни редови стапките се повиоки и изнесуваат 30 отсто за висина на оставината до 117.000 евра и 40 отсто доколку вредноста на оставината е поголема од 117.000 евра. *Cross country review of taxes on wealth and transfers of wealth*, European Commission, 2014.

¹³ Види *Cross country review of taxes on wealth and transfers of wealth*, European Commission, 2014, стр. 198.

¹⁴ Според Nicolas Frémeaux „додека нашиот систем за прераспределба значително придонесува за намалување на нееднаквоста во приходите, нееднаквоста во богатството останува многу висока во Франција и значително се зголеми од 1970-тите. Данокот на наследство може да биде ефикасно решение за негово намалување, под услов да се реформира за да се зголеми неговата ефикасност и прифатливост. Види Nicolas Frémeaux, *Le cercle des économistes*, Octobre 2024, стр. 1.

Постојат повеќе различни аргументи кои се наведуваат во прилог или против данокот за наследување. Главен аргумент против данокот на наследство е дека на тој начин се воведува двојно оданочување – имено, на имотот кој оставителот го остава во наследство веќе е платен данок на приход, а потоа треба да се плати уште и данок на наследување. Но тука, во основа, не се работи за двојно оданочување на исто лице, затоа што данокот на наследувањето го плаќаат наследниците по смртта на оставителот, а не оставителот во текот на неговиот живот.¹⁸ Некои автори наведуваат дека данокот на наследство го ограничува економскиот развој поради тоа што го дестимулира штедењето,¹⁹ додека други истакнуваат дека данокот за наследството не го постигнува саканиот ефект поради тоа што богатите наоѓаат начини да не плаќаат данок.²⁰ Освен тоа, како аргумент против данокот на наследување се наведуваат и индивидуалната слобода и семејната солидарност. Според ова, државата не треба да го оданочува она што човекот го создал во текот на животот и што сака да им го пренесе на своите деца за да им обезбеди по-

волни можности за успешен и богат живот.²¹ Сепак, овој став се базира на една радикално-индивидуалистичка концепција, без да ги има предвид општествените услови и околности кои му овозможиле на оставителот да го стекне богатството и неговата општествена одговорност и солидарност да помогне за задоволување на општествените потреби кои не можат да ги задоволат посиромашните граѓани.

Наспроти аргументите против, многумина кои се залагаат за данокот за наследување како аргумент се повикуваат на поимот „даночна правда“, односно на правичност во распределбата на даночното оптоварување. Идеја водилка на оваа концепција е следнава: ако некој заработи значителна сума, да речеме 300.000 евра од плата, а ова е предмет на оданочување, тогаш зошто би требало некој што добива иста сума како трансфер на богатство, како што е наследството, да не плаќа данок?²² Во оваа смисла, Liam Murphy и Thomas наведуваат: „Гледано во оваа светлина, идејата дека големо наследство не треба да се оданочува изгледа апсурдно. Тоа би значело дека личноста која работи, се откажува од слободното време и придонесува за економскиот развој мора да плаќа данок, додека личноста која стекнува неочекувана добивка од наследство без да прави ништо и без ништо да придонесува да не плаќа данок“.²³ Во прилог на данокот за наследување се наведуваат и принципот на еднаквост на можностите и принципот на правичност.²⁴ Во таа смисла, следејќи го прин-

¹⁸ Според истражувањето на група автори, објавено во 2022 година, резултатите покажуваат дека повеќе фактори се совпаѓаат во фаворизирање на растечки потенцијал за приходи за оданочување на наследството на среден рок. Акумулацијата и вреднувањето на богатството доведуваат до повисоки просечни нивоа на богатство. Дополнително, преместувањето на генерацијата на бејби бумери надвор од работната сила резултира со зголемување на постарата популација, и во апсолутна и во релативна смисла. На крајот, тоа ќе доведе до пораст на бројот на смртни случаи и бројот на наследства. Дополнително, ниските стапки на фертилитет доведуваат до намалување на просечниот број на наследници. Оваа студија се фокусира на случаите на пет европски земји, имено Финска, Франција, Германија, Ирска и Италија, кои ја илустрираат идната еволуција на даноците на наследство и потенцијалните ефекти од реформите во оваа област. Проециите се дека приходите од даноците на наследство во Франција и Германија ќе се удвојат до 2050 година. Финска и Италија ќе ја достигнат оваа граница во 2040 година, а приходите ќе се зголемат за уште 40% во однос на денешните. Види повеќе кај Krenek, Alexander; Schratzenstaller, Margit; Grünberger, Klaus; Thiemann, Andreas (2022) : INTAXMOD: *Inheritance and gift taxation in the context of ageing*, JRC Working Papers on Taxation and Structural Reforms, No. 04/2022, European Commission, Joint Research Centre (JRC), Seville.

¹⁹ Во овој контекст, Patrick и Jacobs наведуваат дека „приговорот за двоен данок се чини дека претпоставува дека данокот на наследство паѓа на истото лице кое претходно платило данок на приход, од што тој направил некои заштеди што сега ги пренесува на друг како наследство. Но, во случај на данок на капитални приходи (или данок на наследство во строга смисла на поимот), оваа претпоставка очигледно не важи. Данокот се плаќа од страна на наследникот, а не од страна на оставителот. Види повеќе кај Patrick, R. and Jacobs, M. *Wealth's Fair Measure: The Reform of How to Defend Inheritance Tax* 51 *Inheritance Tax* (London: Fabian Society). (2003), стр. 9.

²⁰ Во оваа смисла, Bokobza пишува дека „Даноците на наследство систематски (и негативно) влијаат на заштедите и одлуките за потрошувачка на оставителите во текот на нивниот животен век, давајќи им аргументи на оние што се противат на оданочувањето на наследеното богатство врз основа на аргументот дека данокот ја намалува економската ефикасност“. Види кај Bokobza, L., *The rise and fall of inheritance taxation in advanced democracies: towards the death of the „death tax“*, University of Oxford, 2021. стр. 1.

²¹ Во овој контекст, Scheve и Stasavage наведуваат дека „Богатите можат и се занимаваат со управување со имотот во текот на нивниот живот, со пренесување на имотот на нивните наследници ослободени од данок пред нивната смрт или со ставање на нивното наследство во богати trustови кои имаат корист од многу поповолен даночен режим“. Види повеќе кај Scheve, K., Stasavage, D., *Democracy, War, and Wealth: Lessons from Two Centuries of Inheritance Taxation*, *American Political Science Review*, Vol. 106, No. 1 February, 2012.

²² Во оваа смисла, François Facchini истакнува дека данокот на наследството „го обесхрабрува штедењето, го ограничува преземањето ризик од страна на наследниците и го поттикнува преместувањето на оданочените средства. Исто така, ризикува да се разбие семејната солидарност во корист на присилната солидарност наметната од данокот. Данокот за наследување доведува до тоа дарежливоста и давањето да се оданочуваат за да се спротивстават на стратегиите за избегнување. Тој ја негира семејната заштита на родителите, заменувајќи ја со јавната заштита, која е многу понеизвесна и многу помалку прилагодена на околностите на времето и местото на секое семејство. Конечно, тоа е неправедно бидејќи на наследниците им се одзема она што им се должи со договор и тестамент“. Види Facchini, F., *L'impôt sur l'héritage: actualité d'un vieux débat*, *Journal des Libertés*, No. 20, Printemps 2023, стр. 139.

²³ Види повеќе кај Rajiv Prabhakar, Karen Rowlingson and Stuart White, *How to Defend Inheritance Tax*, Fabien Society, 2018, стр. 18.

²⁴ Murphy, Liam, Nage, Thomas, *The Myth of Ownership: Taxes and Justice*. Oxford: Oxford University Press, 2002. стр. 120.

ципот на еднаквост на можностите, со оданочувањето на наследството треба да се намали меѓугенерациското пренесување на нееднаквоста и со тоа барем да се намали растот на концентрацијата на богатството во семејните династии и повисоките класи.²⁵ Данокот на наследство на тој начин се стреми да постигне повисоко ниво на еднакви можности во рамките на едно општество. Принципот на правичност сугерира дека богатите поединци треба да придонесуваат повеќе за поддршка на посиромашните групи во општеството, бидејќи тие имаат поголема способност да платат за општествените потреби. Значаен аргумент во прилог на данокот за наследство е и оној за демократската култура, според кој неоданочувањето на наследството (и други трансфери на богатство) може да има деструктивен ефект врз културата на едно демократско општество поради тоа што оние што наследуваат големи суми пари го доживуваат општеството на фундаментално поинаков начин од оние што не добиваат големо наследство. Во оваа смисла, и Rawls истакнува дека „кога нееднаквостите во богатството надминуваат одредена граница... политичката слобода... тежнее да ја изгуби својата вредност, а претставничката влада да остане таква само формално“.²⁶

И на крајот, повторно доаѓаме до ситуацијата во Македонија. Во нашата земја, наследниците од првиот наследен ред, односно брачниот партнер и децата на оставителот, не плаќаат данок на наследство, без оглед дали вредноста на оставината е 100.000 евра, 1.000.000 евра или 50.000.000 евра. Се поставува прашањето дали Македонија, како една од најнеразвиените европски земји, која се соочува со огромна сиромаштија, големи социјални разлики, земја со големи проблеми во здравството, образованието, социјалната заштита,²⁷ земја која нема квалитет-

ни патишта и пруги, може да си го дозволи луксузот да не се плаќа данок на наследување за богатите, кога тој е присутен и во најбогатите европски земји. Како дополнителен аргумент за воведување данок на наследување, кој би се плаќал само за оставините со поголема вредност, е и фактот дека во најголем дел богатството во Македонија беше стекнато на крајно сомнителен и неправеден начин, кога менаџерите ги користеа своите раководни позиции за приватизирање на компаниите во општествена сопственост. Притоа, за овие компании тие не платија речиси ништо и се стекнаа со најголемиот дел од општественото богатство на сметка на сите други граѓани на Македонија. Поради тоа, би било крајно неприфатливо и неправедно ова богатство, стекнато на ваков начин, да го пренесат на нивните наследници без да платат ниту едно евро данок во буџетот на државата. Поради тоа, сосема оправдано и правично би било и во Македонија да се воведат данок на наследување во првиот законски наследен ред, кој би бил прогресивен, по примерот на Германија, Франција и на другите европски земји, и кој ќе овозможи барем мал дел од тоа богатство да се врати во државниот буџет и да служи за задоволување на потребите на сите граѓани на Македонија. Со цел да се обезбеди правичноста, данок на наследување не би плаќале најголемиот број граѓани кои ќе се јават како наследници, туку тој би бил предвиден само за оставините со поголема вредност.²⁸

²⁵ Во оваа смисла е и предлогот на Комисијата за реформа на даночниот систем во Франција, предложена од страна на претседателот Емануел Макрон, која се залага за зголемување на данокот за наследување за да се оствари поголема социјална еднаквост. Види погоре, фуснота 15.

²⁶ Според Rawls, под еднаквост на можностите се подразбира дека две деца што имаат еднакви природни способности треба да имаат еднакви шанси да се развијат и да имаат корист од нивните вештини, без оглед на социјалното потекло на нивното семејство. Личноста со повеќе богатство има поголема можност да започне бизнис, да го финансира своето високо образование и да прифати неплатена практикантска работа за да го направи првиот чекор во сферата на пазарот на трудот. Така, нееднаквоста во наследството се преведува во нееднаквост на можностите. Види Rawls, J. *A Theory of Justice: Revised Edition* (Cambridge, MA: Harvard University Press). 1999, стр. 63.

²⁷ Види кај Rawls, op, cit., стр. 246.

²⁸ Според Индексот на човековиот развој на UNDP, Македонија се наоѓа дури на 68 место во светот, и е меѓу најниско рангираните земји во Европа. Според овој индекс, далеку пред Македонија се Словенија, на 28 место, Грција, на 38 место, и Хрватска, на 42 место.

ПЛАНИРАЊЕ НА НАСЛЕДСТВОТО: ПРИЧИНА ЗА МИР И СПОКОЈ ИЛИ ЗА РАЗДОР ВО СЕМЕЈСТВОТО

проф. д-р Ангел Ристов,
Редовен професор
на Правниот факултет
„Јустинијан Први“ УКИМ Скопје

Вовед

Ако законодавецот добро го уреди наследувањето, тогаш може да се одмори.¹ Ова од причина што по пат на наследување од генерација на генерација се пренесува најголемиот дел од светското богатство. Ако предокот совесно и праведно го распредели својот имот за време на животот или го испланира своето наследство за случај на смрт, може да живее во спокој и по смртта да почива во мир. Во спротивно, наместо по планираното, распределувањето на наследството ќе биде оставено на судбината и законското наследување.²

За добро планирање на наследството, на предокот му стојат на располагање повеќе правни институти.³ Најважно е, сепак, предците да не забораваат дека при донесувањето на својата одлука треба да бидат праведни, совесни и чесни и да водат сметка за почитувањето на семејната правда, затоа што парите и наследството од дамина се причина за бројни недоразбирања и

караници по смртта на предокот, кои доведуваат до крај на семејните односи.⁴

Правото треба да го следи животот и да го олесни, а не да биде пречка за граѓаните, која ќе гледаат на кој било начин да ја заобиколат. Правото постои заради луѓето, а не обратно (*ubi homo ibi ius*). Во случај кога постојат лоши законски решенија (*lex dura sed lex*), кои создаваат неправда и ги стимулираат потомците да бидат лежерни и незаинтересирани во однесувањето и грижата кон старите родители, оправдани се заложибите на предците да го изнајдат вистинскиот начин за правично да го распределат својот имот за време на животот или пак во случај на смрт.

Законодавецот треба да ги следи овие современи трендови и да го реформира правото.⁵ Крајната цел кон која треба да се стреми е да се зачува семејниот мир, да се задржат добрите семејни односи и солидарноста помеѓу потомците (*familia ante omnia*).⁶ Сепак, тоа најмногу зависи

¹ Повеќе за ова види кај А. Ристов, Планирање на наследството, Јуридика Прима, Скопје, 2022.

² За законското наследување види повеќе кај Дејан Мицковиќ, Ангел Ристов, Наследно право, Стоби трејд, Скопје, 2016, стр. 105-149.

³ За ова види кај А. Ристов, Прирачник за планирање на наследството, Јуридика Прима, Скопје, 2024.

⁴ Во „Словото за правдата“, Хесиод правдата ја поврзува со справедливоста. Справедливоста е патот што води кон правдата.

⁵ Повеќе за ова види кај Д. Мицковиќ, А. Ристов, Реформата на наследното право во Република Македонија, Стоби трејд, Скопје, 2016.

⁶ Види повеќе кај А. Ристов, Планирање на наследството, Јуридика Прима, Скопје, 2022, стр. 8-10.

од предците и од начинот на кој располагале со својот имот за време на животот или во случај на смрт.⁷

Свеста за важноста на планирањето на наследството е од исклучително значење за добрите односи во семејството.⁸ За нив пресудна улога има семејната правда (*fiat iustitia et florescat familiae*).⁹ Ова од причина што почитувањето, љубовта и емоциите многу бргу се забораваат и исчезнуваат кога на сцена ќе настапат имотните интереси. Затоа, планирањето и распределувањето на наследството е вистинското решение за заштита на интересите на предците и продолжување на континуитетот на добрите односи во семејството.

Актуелни проблеми во наследувањето

Во животот само смртта е извесна (*mors semper certa est*). Никој досега не успеал да ѝ побегне. Порано или подоцна, секој се соочува со последиците од смртта. Пред неа сите се еднакви (*mors omnes facient partes*). Човек се раѓа, расте, живее, стекнува сопственост, имотни права и обврски, создава семејство, го продолжува својот род, старее и еден ден умира. Ненадејната смрт, многу често, го остава покојниот со нереализирани планови и неостварени желби - како и кој да добие дел од неговото наследство. Загубата на блискиот и саканиот е одненадоместлива и непроценлива вредност за најблиските членови на семејството. Таа остава длабоки траги и големи празнини во понатамошниот дел од животот на најблиските.

Во правото, со смртта на оставителот се гасне и неговиот правен субјективитет и престануваат личните права и обврски. Во моментот на смртта се отвора наследството на оставителот (*delatio hereditas*), а неговите имотни права и обврски се пренесуваат на наследниците. Имотот за којшто покојниот вредно, деноноќно работел и го стекнал за време на животот, по силата на законот (*ex lege*), во моментот на смртта преминува на наследниците.¹⁰

⁷ Ibidem.

⁸ Ibidem.

⁹ За семејната правда види кај С. Шкарик, Слово на правдата, Тиквешки правнички денови, Кавадарци, 2024.

¹⁰ Види Д. Мицковиќ, А. Ристов, Наследно право, Стоби трејд, Скопје, 2016, стр. 35.

На тој начин продолжува континуитетот во правните односи. На местото на оставителот во правните односи доаѓаат неговите наследници. Тие добиваат наследство само поради роднинската поврзаност, љубовта и емоциите на покојниот кон нив, без да дадат никаков надомест, без да вложат каков било труд и напор. Таквото „незаслужено богатство“ наследниците го очекуваат со цел да ги надминат финансиските и животните проблеми кои ги оптоваруваат.

За време на животот, ретко кој размислува на најлошото – доаѓањето на смртта. Животот отсекогаш е убав, за разлика од темнината. Како доаѓа староста, болестите, опасните вируси, медицинските интервенции, станува актуелна помислата за смртта. Секој родител сака по неговата смрт да се задржат добрите семејни односи, почитувањето и солидарноста помеѓу децата. Но, во практиката, тоа не е секогаш така.

По смртта на предокот (*pater familias*), исчезнува и неговиот авторитет. Желбата за поголем дел или за целиот имот на покојниот, тешката финансиска положба, невработеноста, различните лични, обичајни и традиционални уверувања придонесуваат за појава на кавги и караници помеѓу наследниците. Бројни се аргументите со кои секој потомок го оправдува своето убедување за добивање поголем дел од оставината (најстаро дете, единствено машко дете, се грижел повеќе за оставителот и др.). Покојниот сè уште не се „изладил“, а „битката“ за разграбување на неговата оставина веќе започнала!¹¹

Ретки се примерите кога предокот праведно ќе го распредели својот имот за време на животот или во случај на смрт и со тоа сите потомци ќе се задоволни! Во голем број случаи, хармонијата и добрите семејни односи се нарушени уште за време на животот на предокот, поради повредата на семејната правда.

Некое од децата помалку работело, „забушавало“, помалку помагало и не се грижело за старите родители, а добило повеќе финансиска помош, скапо образование, стан, кука, земјиште, еднаков или поголем дел од другите деца кои повеќе помагале и се грижеле за родителите. Женските деца, под влијание на традицијата и

¹¹ Повеќе за ова види кај А. Ристов, Прирачник за планирање на наследството, Јуридика Прима Скопје, 2022, стр. 10-11.

обичаите, неправедно се дискриминираат во однос на машките деца, кои во одредени краеве сè уште се сметаат за „привилегирани“ да ја продолжат семејната лоза!

Обичајните и религиозните правила се изговор за бројни притисоци кои доведуваат до тоа женските деца да се откажат од правото на наследен дел во корист на братот или браќата. Многу често, во оставинските постапки намерно се забораваат одредени наследници – браќа или сестри, само за да се добие поголем дел од наследството! Имотните интереси, за жал, станаа најважни!

Определувањето на вистинската мера, кој колку треба да добие, од страна на предокот при планирањето на наследството е од голема важност за задржување на добрите семејни односи. Ова од причина што и непланирањето на наследството, што е чест случај во практиката, доведува до неправда. Наместо секој да си го добие заслуженото, само некој или никој не ја добива правдата. Понекогаш и законското распределување на оставината на законските наследници на еднакви делови создава неправда доколку само едното од децата се грижело за предокот, додека останатите тоа не го правеле.

Поради тоа, планирањето на наследството претставува прашање кое е од исклучително значење за секој наследник да си го добие заслуженото (*suum cuique tribuere*), но и за да се зачуваат и продолжат добрите односи во семејството и по смртта на предокот. Во спротивно, непланирањето на наследството, дотолку повеќе неговото неправедно распределување помеѓу членовите на семејството, ќе значи крај на семејните врски.¹² Затоа, почитувањето на семејната правда е пресудно за континуитетот и опстанокот на семејството, кое во современото општество е во длабока и сериозна криза.¹³

Планирањето на наследството е особено значајно во случај кога предокот треба да одлучи кој од наследниците ќе го продолжи семејниот бизнис по неговата смрт.¹⁴ Кој е најспособниот, најсоодветниот потомок- наследник? Од оваа одлу-

ка зависи опстанокот на семејната традиција и на семејниот бизнис, но и судбината на вработените и на нивните семејства. Лошиот избор е пресуден! Потребата од располагање со имотот врз основа на сопственото чувство за правичност особено е изразена во последниве децении, како резултат на застарените законски решенија и промените во општествено-економските односи.

Поради тоа, многу често, уште за време на животот предокот располага со својот имот по пат на договор за дар,¹⁵ доживотна издршка¹⁶ или договор за отстапување имот за време на животот.¹⁷ Тоа го прави со цел да биде сигурен во целосното почитување на неговата волја и по смртта, што е многу поизвесно и посигурно отколку составувањето тестамент.¹⁸ Ова од причина што многу често незадоволните наследници поведуваат судски постапки за поништување на тестаментот.¹⁹

Во последниве децении, т.н. „наследно-правни“ договори, особено договорот за дар и договорот за доживотна издршка, станаа мошне популарни меѓу граѓаните. Со помош на нив, предокот може да располага со својот имот врз основа на својата неограничена волја, притоа злоупотребувајќи го и избегнувајќи го правото на нужен дел.²⁰ За жал, тоа стана „камен за сопну-

¹⁵ Види кај Г. Галев, Ј. Дабовиќ Анастасовска, Облигационо право, УКИМ, Скопје, 2008, стр. 488-490.

¹⁶ Д-р А. Лазаревиќ, Облигационо право – посебен дел, Универзитет – Скопје, 1960, стр. 294-303.

¹⁷ *Ibid*, стр. 490-491.

¹⁸ Поопширно за ова види кај Ангел Ристов, ТЕСТАМЕНТОТ во македонското наследно право, Јуридика Прима, Скопје, 2023.

¹⁹ Повеќе за судската пракса види кај Д. Мицковиќ, А. Ристов, Закон за наследувањето, Стоби трејд, Скопје, 2015.

²⁰ Правото на нужно законско наследување во римското право настанува како резултат на мошне честата појава „родителите без никаква причина да ги исклучуваат од наследство своите деца“ (Gai 2, 124). Со цел да не се загрози мирниот развој на римските семејства, но и да се отстранат повредите на семејните интереси, центумврскиот суд, надлежен за тестаментелните спорови, барал најблиските интетстатски (законски) наследници од тестаментот да добијат барем 1/4 од законскиот наследен дел кој би го добиле доколку не постоел тестаментот. Во случај тестаторот да не водел сметка за оваа востановена обврска, заинтересираните лица имале право да бараат поништување на тестаментот. Притоа, центумврскиот суд поаѓал од фикцијата дека тестаторот бил умствено пореметен и како таков немал тестаментална способност (*testamenti factio activa*) при составувањето на тестаментот. Повеќе за ова види: I. Puhar, *Rimsko pravo*, Naučna knjiga, Beograd, 1969, стр. 384-386.

¹² *Ibidem*.

¹³ *Ibidem*.

¹⁴ Повеќе види кај Д. Мицковиќ, А. Ристов, Реформата на наследното право., стр. 109-110.

вање“ којшто секој предок сака да го избегне.²¹ Поради тоа, правото на нужен дел остана само „декор“ во законот, кој ретко се среќава во практиката. Затоа е неминовно законодавецот да го ревидира неговото уредување во согласност со потребите на граѓаните и општествените прилики.²²

Постојните законски решенија оставија голем простор за злоупотреба на правото на наследување,²³ особено во случаите во кои предокот внимателно и претпазливо го испланирал начинот на распределба на неговото „наследство“ уште за време на животот. Од тоа зависи дали добрите семејни односи ќе бидат задржани и во иднина или пак ќе дојде до нивниот несакан крај.

Секој е ковач на својата среќа (*suae cuiusque fortunae faber est*), но и на среќата на своите потомци и на иднината на семејството. Затоа предците треба да бидат внимателни во располагањето со својот имот за време на животот и при планирањето на наследството во случај на смрт.

Благодарноста бргу старее, вели народната мудрост.²⁴ Децата не ги возвраќаат секогаш љубовта и грижата кон старите и изнемоштени родители, кои многу често завршуваат во старечки домови.²⁵ Поради тоа, предците не смеат да си дозволат да станат финансиски необезбедени и зависни во „стари“ денови, кога нема да бидат во полна снага за работа и стопанисување. Задржу-

вањето на одредени права на имотот со којшто располагаа во корист на потомците, во форма на плодотворно, доживотна рента и доживотно издржување, се од големо значење за мирните и спокојни старечки денови, кога треба да уживаат во благодатите од својот живот, споделени со радостите од своите внуци.

За потребата од планирање на наследството

Наследното право претставува дел од граѓанското право кое ги уредува имотните односи кои настануваат по повод смртта на едно лице. Тоа го уредува преносот на имотните права и обврски од оставителот на неговите наследници. Предмет на уредување на наследното право е наследувањето, под кое се подразбира пренос на стварите, имотните права и имотните обврски од оставителот на неговите наследници.

Улогата и значењето на наследното право и наследувањето е од исклучителна важност во граѓанско-правните односи. Тоа е тесно поврзано со стварното право и со семејното право. Ова од причина што, од една страна, наследното право го обезбедува континуитетот на приватната сопственост, која со помош на наследувањето ја манифестира својата карактеристика на трајност и вечност.²⁶ Од друга страна, наследувањето го обезбедува продолжувањето на издршката и семејната солидарност на членовите на семејството.²⁷ Со појавата и настанокот на приватната сопственост истовремено настанува и потребата од гарантирање на наследувањето, односно преносот на приватната сопственост на најблиските сродници на оставителот.²⁸

Правото на сопственост претставува едно од најзначајните човекови права, кое е важно колку и самиот живот.²⁹ Доколку едно лице нема сопственост, буквално нема ниту живот или истиот е доведен во прашање. Ова од причина што соп-

²¹ Повеќе за правото на нужен дел види кај: Д-р М. Хаџи Василев-Вардарски, *Наследно право*, Култура, Скопје, 1983, стр. 152-155; Др Владислав Ђ. Ђурђевиќ, *Наследно право*, Правни факултет Ниш, Ниш, 1997, стр. 277-278; Др О. Б. Антић, *Наследно право, љето издание*, Београд, 2004, стр. 151-152; В. Т. Blagojević, *Nasledno pravo u Jugoslaviji prava republika i pokrajina*, „Savremena administracija“, Beograd, стр. 205-207; Dr S. Marković, *Nasledno pravo u Jugoslaviji*, Savremena administracija, Beograd, 1978, стр. 148-149.

²² Повеќе види кај Д. Мицковиќ, А. Ристов, *Реформите во македонското наследно право*, Стоби Трејд, Скопје, 2016.

²³ *Ibid*, стр.154-167.

²⁴ Повеќе за ова види кај А. Ристов, Д. Мицковиќ, *Благодарноста бргу старее*, Меѓународна научна конференција, УГД, Штип, 2020.

²⁵ Во државата, заклучно со месец февруари, има 338.188 пензионери, од нив со минимална пензија од 12.528 денари се 24.636 лица. Преполни се државните домови за стари лица. Низ цела земја има пет државни домови за сместување стари лица и нивниот капацитет е околу 600 легла. Но, таму се сместени повеќе лица од капацитетот, а на листата на чекање во моментот се околу 250 граѓани. За разлика од државните домови, меѓу кои со години не се изградил нов, постојано се отвораат приватни домови за стари лица. Во моментот, според податоците на Министерството за труд и социјална политика, има 42 приватни домови и во нив се сместени околу 1.200 граѓани. „Во овие домови се сместени вкупно 837 стари лица, додека на листа на чекање се околу 250 граѓани“, велат од Министерството за труд и социјална политика. Од таму велат дека ценовникот за сместување во овие домови не е сменет со години. Па така, сместување во „Сју Рајдер“ во Битола чини 10.000 денари месечно, во кумановскиот дом 12.000 денари, а во прилепскиот 15.000 денари. Во домот во Злокуќани месечната цена е 18.000 денари, додека во „Д-р Иван Влашки“ во Берово цената е 22.000 денари.

²⁶ Види повеќе кај Д. Ђурђевиќ, *Институције наследног права*, Правни факултет, Универзитет у Београду, 2017, стр. 26.

²⁷ Во науката е присутно мислењето дека, покрај материјалниот, постои и нематеријален (духовен) аспект на наследно-правна заштита на семејството. Тој се состои во тоа што, со наследувањето, на идните генерации се пренесуваат и духовните вредности и добродетели од оставителот на неговите наследници. *Ibid*, стр. 28.

²⁸ Повеќе за ова види кај А. Gams, *Svojina*, Naučna kniga, Beograd, 1988.

²⁹ *Ibid*.

ственоста е општествена и правна установа, која служи за задоволување на човековите физиолошки или културолошки потреби.³⁰ Без неа тој не би можел да опстане, ниту пак да го продолжи својот род.

По неговата смрт, приватната сопственост врз основа на наследувањето се пренесува на неговите најблиски членови на семејството, кои стануваат наследници. Ако не се гарантираат приватната сопственост и наследувањето, тогаш никој не би работел напорно, не би штедел и не би инвестирал со својот имот за идните поколения.

Фактот дека по смртта целокупниот имот и сопственоста ќе им припадне на најблиските делува мотивирачки за предците. Ги тера да работат, да создаваат и за идните генерации и поколения, кои ќе им бидат благодарни затоа што им го олесниле животот. Тоа е причината поради која анархистите и болшевиците во наследувањето ја гледале главната причина за социјалната нееднаквост меѓу луѓето.³¹ И покрај бројните ограничувања на приватната сопственост, кои се одразија и на наследувањето во времето на социјализмот, сепак, таа, повторно си го доби своето вистинско значење во периодот на транзицијата.³²

Со осамостојувањето на Македонија, во новото општествено, економско и правно уредување, за разлика од порано, повеќе немаше место за ограничување на приватната сопственост.³³ Во периодот на транзицијата дојде до трансформација на општествениот капитал преку приватизација на претпријатијата и општествените станови и др. Приватната сопственост се врати на пиедесталот, а со неа и наследувањето.³⁴

Додека новото либерално-демократско уредување придонесе за донесување нови сопственички прописи, уредувањето на наследувањето остана исто како и во периодот на социјализ-

мот.³⁵ Законот за наследувањето од 1996 година, со мали „козметички“ измени, ги презеде во целост одредбите од поранешните наследно-правни прописи, кои беа пишувани во духот на тогашните социјалистички односи.³⁶

Новата реалност, во последниве три децении, покажа дека одредени институти воопшто не соодветствуваат со општествените прилики и се причина за бројни злоупотреби во наследувањето, како што е, на пример, правото на нужен дел.³⁷ Ова прашање е тесно поврзано со основите за наследување во нашето наследно право. Имено, и покрај тоа што нашето наследно право предвидува само два основи за наследување – тестаментот и законот, во практиката, покрај нив, постои уште еден „фактички основ за наследување“ – договорот.³⁸

Договорот за доживотна издршка, а во последниве децении и договорот за дар во неговите различни модификации, станаа сè позастапени во практиката, сериозно загрозувајќи го тестаменталното наследување, па дури и законското наследување. Кои се причините поради кои се избегнуваат тестаменталното и законското наследување? Зошто наместо да состават тестамент или да остават законски да биде распределено наследството на наследниците, граѓаните се одлучуваат да располагаат со целиот свој имот со договор за дар или за доживотна издршка?

Постојат повеќе причини поради кои во нашето општество тестаментот е мошне малку застапен во практиката.³⁹ Долги години во времето на социјализмот, на тестаментот се гледало како на реликт од буржоаското време.⁴⁰ Во едно општество во кое сите требало да бидат еднакви или барем приближно еднакви во однос на имотот, со бројни ограничувања на приватната сопственост.

³⁰ Ibid.

³¹ Види Љиљана Спиrowиќ Трпеновска, Дејан Мицковиќ, Ангел Ристов, Наследувањето во Европа, Блесок, 2011.

³² Види кај Е. Димитров, Државата во процесот на транзиција во Република Македонија, Зборник во чест на Евгени Димитров, Правен факултет Скопје, Скопје, 1999.

³³ Поопширно кај А. Групче, Сопственоста според новиот Устав и законодавството со краток осврт и на уставно-судската практика, Зборник во чест на Евгени Димитров, Правен факултет Скопје, Скопје, 1999.

³⁴ Повеќе за ова види кај Ј. Дабовиќ Анастасовска, „Правото на сопственост како гарантирано економски и социјално право на човекот и граѓанинот на Република Македонија“, Слободите и правата на човекот и граѓанинот во Република Македонија, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Правен факултет – Скопје, Скопје, 1996.

³⁵ Види Љ. Спиrowиќ Трпеновска, Д. Мицковиќ, А. Ристов, Наследното право во Република Македонија, Блесок, Скопје, 2010.

³⁶ За ова види Љ. Спиrowиќ Трпеновска, Д. Мицковиќ, А. Ристов „Современите тенденции во наследното право“, Зборник на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје во чест на проф. Никола Матовски, Правен факултет „Јустинијан Први“ во Скопје, 2011.

³⁷ За ова види поопширно кај А. Ristov, Nužno nasleđivanje: pravda ili uzrok nepravde u makedonskom naslednom pravu, Harmonius, Beograd, 2021.

³⁸ Поопширно за ова види кај Љ. С. Трпеновска, Д. Мицковиќ, А. Ристов, Наследното право во Република Македонија, Блесок, Скопје, 2010.

³⁹ Види повеќе кај А. Ристов, Тестаментот во македонското наследно право, Јуридика Прима, Скопје, 2023.

⁴⁰ В. Т. Blagojević, Nasledno pravo u Jugoslaviji, Savremena administracija, Beograd, 1988.

ност, приматот го имало законското наследување. Тоа се гледа и во неговата поставеност во законските прописи пред одредбите за тестаменталното наследување, и покрај тоа што тестаментот има посилено правно дејство од законот.

Следна причина за избегнувањето на тестаментот од страна на граѓаните е тоа што во нашето наследно право е прифатено начелото на ограничување на слободата на тестаменталното располагање со правото на нужен дел. Граѓаните не можат неограничено да располагаат по своја волја со тестаментот. Нивната последна изјава на волја со која тие располагаат со својот имот во случај на смрт е ограничена со правото на нужен наследен дел. Тоа претставува со закон одреден дел од оставината кој им припаѓа на најблискиот круг на законски наследници, наречени нужни наследници. Тие имаат право да си го бараат своето право на нужен дел во рок од три години од смртта на оставителот кој го повредил со тестаментално располагање или со давање подароци во последните 90 дена од неговиот живот.

Поради семејната солидарност и продолжувањето на издршката на најблиските наследници на оставителот, институтот право на нужен дел е посилен од волјата на завештателот. Тоа е клучната причина поради која граѓаните го избегнуваат составувањето тестамент. Врз основа на него, тие можат по своја волја да располагаат само со расположливиот дел од имотот, но не и со нужниот дел, кој по силата на законот им припаѓа на нужните наследници.

Во практиката, голем број граѓани сакаат исклучиво по своја волја да располагаат со својот имот, кој мачно го стекнале во текот на животот. Тоа е особено изразено кога предокот не е задоволен од односот на наследникот/наследниците. Некои предци не сакаат по нивната смрт да им остават ништо на одредени нужни наследници, кои сметаат дека доволно ги обезбедиле уште за време на животот (образование, стан, куќа и др.). Знаејќи дека може да дојде до редукција на тестаменталните располагања или до враќање на подароците дадени во последните 90 дена од животот на барање на нужните наследници, граѓаните повеќе се одлучуваат да направат договор за дар, со надеж дека ќе преживеат најмалку

91 ден од денот на неговото склучување, или договор за доживотна издршка.

Договорот за отстапување имот за време на животот, со оглед на тоа дека за неговата полноважност е неопходна согласноста од сите наследници, ретко се среќава во практиката. Сепак, тоа е најдобриот и најправедниот „инструмент“ кој му стои на располагање на предокот.⁴¹ Овој договор овозможува најголема веројатност за продолжување на добрите семејни односи помеѓу потомците. Ова од причина што согласноста на сите наследници е клучна за неговата полноважност.

Тестаментот се избегнува и поради честите спорови кои незадоволните наследници ги поведуваат по смртта на завештателот. Најчесто се опорува тестаменталната способност на завештателот. Парниците траат со години, наследниците не сакаат „да си ги видат очите“ со надеж дека тестаментот ќе биде прогласен за ништовен. Но, не поради повреда на суштествените и посебните услови за полноважност на тестаментот, туку само поради лукративни причини. Најпосле, тестаментот се избегнува и поради желбата на предокот уште за време на животот, додека има неограничена слобода да располага со својот имот, да го испланира распределувањето на своето „наследство“ на начин на којшто тој смета дека е најправедно.

Таквото постапување предокот понекогаш го прави без знаење на сите наследници. По неговата смрт, тоа претставува сериозна причина за нарушување на нивните односи. Затоа е важно, доколку се одлучи да располага со целиот свој имот уште за време на животот, тоа да го направи врз основа на договорот за отстапување имот за време на животот.⁴² Овој договор, по својата концепција, им овозможува на потомците уште за време на животот да го добијат своето „наследство“ на начин како што определил предокот, под услов со таквиот начин да се согласат сите потомци кои би биле повикани на законското наследување од првиот законски наследен ред.

Авторитетот на предокот, додека е сè уште жив,

⁴¹ Повеќе за ова да се види кај Н. Крстић, Уговор о уступању и расподели имовине за живота, Правни факултет Универзитета у Ниши, Центар за публикации, Ниш, 2021.

⁴² Ibid, стр. 10.

како и согласноста на сите потомци, го прават договорот за отстапување имот за време на животот најправичен во однос на другите инструменти кои му стојат на располагање на предокот.⁴³ Поради тоа, овој договор го претставува најдобриот начин да се испочитува волјата на предокот за располагањето со неговиот имот за време на животот, со која мора да бидат согласни сите потомци. Тој обезбедува најголема извесност дека добрите семејни односи ќе бидат задржани и по смртта на предокот, затоа што со неговата праведна содржина се согласиле сите.

Во случај некој од потомците да не се согласи со начинот на кој предокот располагал со својот имот во одредбите на овој договор, истиот во практиката не може да се склучи. Единствено што ќе може во ваков случај да направи предокот е да склучи договор за дар.⁴⁴ Меѓутоа, доколку договорот е направен во последните 90 дена од животот на оставителот и со него се повреди нужниот дел, тогаш таквиот договор може да биде отповикан заради обезбедување и намирување на правото на нужен дел.⁴⁵ Исклучително краткиот рок од 90 дена за враќање на подароците овозможува злоупотреба на правото на нужен дел.⁴⁶

Ако предокот се одлучи да располага со дел од својот имот со договор за дар во корист на некој од потомците, пожелно е да ја изјави својата волја дарот да не му се засметува во неговиот наследен дел. Во спротивно, ако постои и друг имот на предокот, по неговата смрт наследниците можат да бараат засметување на дарот во големината на наследниот дел на наследникот.

Освен договорот за дар во различните форми на неговите модификации: со право на плодоуживање, во случај на смрт, со задржување на правото на сопственост и др.; за да се избегне правото на нужен дел, граѓаните се одлучуваат да склучат и договор за доживотна издршка. Ако предмет на договорот за издршка е целиот имот на примателот на издршката, се исклучува за-

конското и нужното наследување. Ова од причина што имотот со којшто е располагаано по пат на договор за доживотна издршка, како и со договор за отстапување имот за време на животот, не влегува во рамките на оставината.

И покрај тоа што договорот за доживотна издршка е еден од најконтроверзните договори, тој сè уште егзистира во нашето право без речиси никакви измени.⁴⁷ Во практиката, овој договор најчесто се склучува помеѓу брачните партнери од втор или нареден брак, вонбрачните партнери или помеѓу родител/родителите и едно од децата.⁴⁸ Многу често, целта не е обезбедување издршка за примателот, туку изигрување и злоупотреба на правото за примателот да може да располага симулирано и неограничено во корист на давателот на издршката.

Во бројни случаи, мотивот не е обезбедувањето издршка! Овој договор се користи за да биде финансиски обезбеден давателот на издршката и да се злоупотреби правото за да не дојде до законско и нужно наследување.⁴⁹ Во овој договор особено е спорна дуплираната договорна обврска за давање издршка со законската обврска за издршка помеѓу децата и родителите и помеѓу брачните и вонбрачните партнери. Мотивот за склучувањето на овој договор во најголем број случаи е од имотен карактер. Ретки се случаите кога навистина е исполнета неговата вистинска цел – обезбедување и давање издршка!

Имајќи предвид дека станува збор за двострано-обврзувачки договор каде што давателот на издршката е должен да ја дава издршката, спорни стануваат договорите кои во реалноста воопшто не биле реализирани, односно издршката не била ниту потребна, ниту пак давана. Тоа доведува до судски постапки со кои се докажува дека целта на договорот не била остварена (*causa data causa non secuta*) или пак била фиктивна и симулирана.

⁴³ Ibid, стр. 11.

⁴⁴ Види кај Г. Галев, Ј. Дабовиќ Анастасовска, Облигационо право, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Правен факултет „Јустинијан Први“, Скопје, 2008.

⁴⁵ За ова повеќе види кај: Д. Мицковиќ, А. Ристов, Закон за наследувањето, Стоби трејд, Скопје, 2015; Д. Мицковиќ, А. Ристов, Наследно право, Стоби трејд, Скопје, 2019.

⁴⁶ Види Д. Мицковиќ, А.Ристов, Реформата на наследното право во Република Македонија, Стоби трејд, Скопје, 2016.

⁴⁷ Повеќе види за ова кај: М. Хаџи Василев-Вардарски „Уште еднаш за договорот за доживотна издршка меѓу брачните другари“ Годишник на Правниот факултет во Скопје, Том XXVI, Скопје, 1982, стр. 215-216; О. Антић „Уговор о наслеђивању и други забрањени наследно-правни уговори у нашем праву“ Анали Правног факулета у Београду, бр. 5/1986; N. Stojanović, „Zašto je ugovor o nasleđivanju zabranjen u našem pravu“ *Pravni život*, br. 10/2003; Đurđević Dejan „Uvođenje ugovora o nasleđivanju u srpsko право“ *Analī Pravnog fakulteta u Beogradu*, Vol. 57, br. 3, Beograd, 2009, стр. 186-211.

⁴⁸ Повеќе види кај Д. Манчев, Договорот за доживотна издршка во теоријата и практиката на Република Македонија, Кавадарци, 1997.

⁴⁹ Ibidem.

На ова во најголем број случаи се повикуваат наследниците кои имаат правен интерес да го понишат ваквиот договор со кој се злоупотребува правото и истото се изигрува.⁵⁰ Поради тоа, предците треба да бидат свесни за овие последици доколку сакаат да го изиграат и злоупотребат правото.⁵¹ Тоа е можеби е и причината поради која во последно време, за разлика од минатото, договорот за доживотна издршка го губи приматот наспроти договорот за дар, како даровен и еднострано-обврзувачки договор.

Заклучок

Врз основа на погоре наведеното, можеме да заклучиме дека клучниот проблем во нашето наследно право поради кој се избегнува тестаментот и се злоупотребува законското наследување се одредбите со кои се уредува правото на нужен дел.⁵² Тоа им овозможува на апсолутните нужни наследници, без оглед на волјата на завештателот, само врз основа на објективниот критериум на сродство со оставителот, да си го добијат правото на нужен дел. Вака уреденото право на нужен дел, без исполнување на никакви дополнителни субјективни критериуми, ги прави нужните наследници летаргични и незаинтересирани во однос на грижата кон предците.

Од друга страна, предците сакаат да располагаат со својот имот во случај на смрт, исто како и за време на животот, без никакви законски ограничувања. Желбата за правда и праведно однесување налага со еднаквите да се постапува еднакво, додека со нееднаквите поинаку. Оттука произлегува и причината поради која предокот, ценејќи ги однесувањето и грижата на потомците спрема него, прави разлика. Во зависност од тоа, различно и ги наградува или ги казнува потомците со определување помал дел од наследството или не оставајќи им ништо.

Секој треба да си го добие делот што го заслужува! На починатите според обичаите, на живите

според заслугите! Тоа е клучната причина поради која правото на нужен дел се изигрува и злоупотребува, што укажува на потребата законодавецот да го преиспита уредувањето на овој институт.

Ова е значајно од причина што и во судска постапка многу тешко ќе може да се утврди намерата за злоупотреба на правото во однос на направениот дар или договор за доживотна издршка. Сè дотогаш, со оглед на тоа што сè што според Уставот и законите не е забрането е дозволено, граѓаните ќе бидат во можност да ја реализираат својата волја за располагање со својот имот, односно да го испланираат своето наследство врз основа на договор за дар, се разбира, водејќи сметка за своите интереси и финансиско обезбедување и задржувајќи си одредени права.

Лоцираните правни празнини и лоши законски решенија во наследното право го овозможуваат овој „слободен простор“ за нашите граѓани. Тоа го прави нашето наследно право „уникатно“ по можноста за злоупотреба на правото на наследување. На овој проблем науката за наследното право укажува повеќе од десет години.⁵³ Но, за жал, законодавецот нема слух за потребата од реформи во приватното право!⁵⁴ Државата и државните интереси се пред интересите на граѓаните! Работите ќе се променат на подобро кога граѓанинот ќе биде ставен пред државата!

И покрај тоа што постојните законски решенија се лоши (*dura lex sed lex*), сепак, тие се во важност и мора да се применуваат до донесувањето на долгоочекуваните реформи во наследното право.⁵⁵ Одлуката за тоа како ќе го испланираат наследството и како ќе го распределат имотот останува на граѓаните. На располагање им стојат повеќе институти чие темелно разработување следува во текстот понатаму.

Како и да одлучат граѓаните да располагаат со својот имот, доколку тоа е спротивно на семејната правда, ќе доведе до неправда, која ќе ги наруши добрите односи во семејството и ќе го оз-

⁵⁰ Така Д. Мицковиќ, Договорот за доживотна издршка – потреба за издржување на стари лица или злоупотреба на правото, Охридска школа на правото 2019, том 10, Iuridica Prima, Скопје, 2019.

⁵¹ За ова види повеќе кај А. Ристов, Злоупотреба на правото и ненормалното право во македонското граѓанско право, Охридска школа на правото 2019, том 10, Iuridica Prima, Скопје, 2019.

⁵² Повеќе види кај Љ. Спировиќ Трпеновска, А. Ристов, „Правото на нужен дел во македонското и споредбеното право наследно право“, Правник, бр. 225, јануари 2011.

⁵³ Види повеќе кај Љ.Спировиќ Трпеновска, Д. Мицковиќ, А. Ристов, Наследувањето во Европа, Блесок, Скопје, 2011.

⁵⁴ Повеќе види кај Г. Галев, Проект за изработка на Граѓанскиот законик, Влада на Република Македонија, Скопје, 2009.

⁵⁵ Д. Мицковиќ, А. Ристов, „Новите предлози за реформи во кодификацијата на македонското наследно право“ Нотариус, бр. 29, Нотарска комора на Република Македонија, Скопје, 2016

начи неговиот крај. Затоа, при донесувањето на одлуката за планирање на наследството, предците мора да ги имаат предвид трите најзначајни принципи на правото изречени од римскиот правник Упијан: чесно да се живее, никому да не му се прави штета и секој да си го добие заслу-

женото (*praecepta iuris sunt haec: honeste vivere, alterum non laedere, suum cuique tribuere*). Само доколку се почитуваат овие принципи, покојниот може да почива во мир и спокој дека ги оставил наследниците да живеат во добри семејни односи, да се почитуваат и да си помагаат.

ГЛАВА II >>

ПРАВНИ МИСЛЕЊА

Стручниот совет на Нотарската комора на Република Северна Македонија, во согласност со член 21 став (3) од Правилникот за работа на Стручниот совет на Нотарската комора на РСМ, на седницата одржана на ден 4.4.2025 година, едногласно го усвои и Управниот одбор на Нотарската комора на Република Северна Македонија, на седницата одржана на ден 11.4.2025 година, едногласно го потврди следново:

ПРАВНО МИСЛЕЊЕ

за прилози кон нотарска исправа

I.

За прилог кон нотарска исправа се смета исправата која му е доставена на нотарот или сам ја прибавил, врз основа на која се утврдуваат релевантни факти за законско изготвување на нотарската исправа.

Прилогот е доказ од чија содржина се утврдува дека се исполнети законските услови за изготвување определена нотарска исправа (нотарски акт или потврда – солемнизација на приватна исправа).

Прилогот кој се наведува во нотарската исправа претставува составен дел на изворникот на нотарската исправа.

А) ПРИЛОЗИ КОН ИЗВОРНИК НА НОТАРСКА ИСПРАВА:

- 1) Задолжително се приложуваат кон изворникот,
- 2) Се приложуваат во оригинал или заверен препис и
- 3) Со емственик се поврзуваат со изворникот.

Сите страници на прилозите кон изворникот **се потпишуваат или парафираат од нотарот и од учесниците.**

Б) ПРИЛОЗИ КОН ИЗВОД НА НОТАРСКА ИСПРАВА:

По правило, прилози не се приложуваат кон извод на нотарска исправа, освен ако со закон или од волјата на учесниците не произлегува нешто друго.

Доколку учесниците бараат изводот на нотарската исправа да содржи и прилози, тогаш прилозите:

- 1) Задолжително се приложуваат кон изводот на нотарската исправа,
- 2) Се приложуваат во оригинал или заверен препис и
- 3) Со емственик се поврзуваат со изводот.

Страниците на прилозите кон изводот на нотарската исправа, кои се приложени по барање на учесниците, **не се потпишуваат или парафираат од нотарот и од учесниците.**

В) ПРИЛОЗИ КОН ИЗВОД НА ИЗВРШНА НОТАРСКА ИСПРАВА:

- 1) Задолжително се приложуваат **само кон извод на извршна нотарска исправа**,
- 2) Се приложуваат во оригинал или заверен препис и
- 3) Со емственик се поврзуваат со изводот.

Страниците на прилозите кон изводот на извршна нотарска исправа **не се потпишуваат или парафираат од нотарот и од учесниците.**

Исклучок: По барање на учесниците, нотарот нема да ги приклучи прилозите кон изводот на извршна нотарска исправа и во тој случај изводот нема својство на извршна исправа, што ќе се прибележи во самиот извод.

II.

Како ПРИЛОЗИ кои се наведуваат во нотарска исправа особено се сметаат:

- Тековна состојба издадена од надлежен регистар во хартиена форма или во печатена форма на електронски документ,
- Полномошно (заверено или составено во форма на нотарска исправа),
- Изводи од матични книги (родени, венчани и умрени),
- Доказ за сопственост (имотен лист, договор, оставинско решение и сл.),
- Изјава за согласност од брачен другар во согласност со Законот за сопственост и други стварни права, доколку истата не е содржана во самата нотарска исправа,
- Доказ за трансакција (уплатница, извод и сл.),
- Мислење од Државно правобранителство во согласност со член 56 став (2) од Законот за нотаријатот,
- Подавка до сосопственици според член 33 од Законот за сопственост и други стварни права,
- Изјава според член 100 од Законот за сопственост и други стварни права,
- Геодетски елаборат,
- Објава во Службен весник или друго јавно гласило,
- Договор за кредит,
- Одлука од надлежни органи на трговско друштво, здружение, фондација и сл. (доколку е предвидена како потребен доказ) и
- Уверенија, потврди, согласности, решенија од Центарот за социјални работи и од други надлежни институции, органи или организации од кои се утврдуваат релевантни факти.

Како прилози може да се сметаат и други исправи од кои се утврдуваат релевантни факти.

Напомена: Приватната исправа која се солемнизира претставува составен дел на нотарската исправа и не се означува како прилог кон нотарската исправа.

Прилозите наведени во нотарската исправа, кои се наброени во оваа точка од Правното мислење, претставуваат составен дел на изворникот на нотарската исправа **и не се попишуваат** во пописот на писмена од обвивката на предметот.

III.

Исправите кои се наведуваат како прилози во нотарската исправа и се врзуваат со изворникот на нотарската исправа **не се означуваат** со ознака дека се „ПРИЛОГ“, **ниту се означуваат** со голема буква по азбучен редослед.

Исправите кои се прибавени по изготвувањето на нотарската исправа, а не се наведуваат и не се врзуваат како прилози кон нотарската исправа, претставуваат прилози **кои се означуваат со деловодниот број на нотарската исправа (бројот од ОДУ уписникот), со ознака дека се „ПРИЛОГ“ и со ставање голема буква по азбучен редослед на секој прилог посебно**. Такви прилози, особено се:

1. Пријава за упис во АКН,
2. Потврда за упис во АКН,
3. Објава во Службен весник по изготвување на нотарската исправа (за хипотека) и
4. други исправи.

Исправите кои се означуваат како „ПРИЛОГ“ со голема буква по азбучен редослед се **попишуваат** во пописот на писмена од обвивката на предметот.

Другите прилози, кои поради формата или видот не можат да се стават во списокот, се чуваат одвоено, а на писменото со кое биле приложени и во пописот на писмената се става забелешка за тоа каде се чуваат тие прилози.

IV.

Исправите кои се прибавуваат или изготвуваат поврзани со дејствијата кои се преземаат за одредена нотарска исправа, а кои се предвидени со други законски прописи (спречување перење пари, заштита на лични податоци и сл.), се чуваат според правилата уредени со тие законски прописи.

Образложение

Заради еднообразна примена на одредбите од член 101 од Законот за нотаријатот (Сл. весник на РМ бр. 72/16, 142/16 и 233/18) и член 56 од Правилникот за видот, содржината, формата, начинот на водењето на актите, уписниците, книгите и имениците на нотарот, помошните книги, начинот на примање и чување на нотарските исправи и предметите од вредност и нивното издавање и преземање, начинот на чување и обновување на нотарските списи и исправи, начинот на архивирање и организирањето на архивирањето, како и преземање на други формални дејствија („Сл. весник на РМ“ бр. 226/16, 80/17 и 110/18), при донесувањето на ова правно мислење, Стручниот совет се раководи од следново:

1. Правилата за прилозите кон нотарска исправа се уредени во член 101 од Законот за нотаријатот, насловен како „Прилози кон изворник и извод на нотарска исправа“.

Според ставот (1), прилозите кон изворникот на нотарската исправа се приложуваат во оригинал или заверен препис и со емственик се поврзуваат со изворникот. Нотарот и учесниците ги потпишуваат или парафираат сите страници на прилозите кон изворникот.

Во ставот (2) е уреден начинот на означувањето на прилозите кон нотарските исправи. Прилозите се означуваат со деловодниот број на нотарската исправа, со ознака дека се прилози и со ставање голема буква од азбучниот ред на секој прилог посебно.

Во ставовите (3) и (4) се уредени правилата за прилози кон извод на нотарска исправа. По правило, прилози не се приложуваат кон извод на нотарска исправа освен ако со закон или од волјата на учесниците не произлегува нешто друго.

Доколку изводот има својство на извршна исправа, мора задолжително да содржи и прилози од нотарска исправа. По барање на учесниците, заради економичност на постапката, може да бидат издадени и изводи кон кои не се приклучени прилози кон нотарската исправа, што во пракса најчесто се случува кога се издава извод за должникот, кој секако не може да побара ставање потврда за извршност. Во тој случај, изводот нема својство на извршна исправа, и тоа се прибележува во самиот извод.

На крајот од секој извод на нотарската исправа се става Штембил за заверка на извод (Образец бр. 7) со следнава содржина:

„Јас, НОТАР _____, потврдувам дека овој извод е идентичен со изворникот. Овој е прв извод - потполн, кон кого НЕ СЕ приложени заверени преписи од прилозите на нотарската исправа“
--

Дадениот пример се однесува на извод кон кој не се приложени прилози по барање на учесниците, но во зависност од тоа дали изводот на нотарската исправа содржи или не содржи прилози, се врши и соодветно усогласување на текстот во штембилот.

Според член 8 од Правилникот за формата и содржината на службениот печат, сувиот жиг, жигот за восок и штембилите на нотарот, како и начинот на нивното издавање, замена, одземање и поништување (Сл. весник на РСМ бр. 79/24 и 92/24), наместо ставање на штембилите од член 7 на овој правилник, нотарот може содржината на штембилите да ја напише и на компјутер (електронски).

Одредби за прилозите се содржани и во член 56 став (2) од Правилникот за видот, содржината, формата, начинот на водењето на актите, уписниците, книгите и имениците на нотарот, помошните книги, начинот на примање и чување на нотарските исправи и предметите од вредност и нивното издавање и преземање, начинот на чување и обновување на нотарските списи и исправи, начинот на архивирање и организирањето на архивирањето, како и преземање други формални дејствија, според кој е уредено дека прилозите се наведуваат во самата нотарска исправа на која се однесуваат, а доколку не се наведени во нотарската исправа, се означуваат со деловниот број на соодветно писмено со ставање голема буква од азбучниот ред на секој прилог посебно. Според ставот (3), другите прилози, кои поради формата или видот не можат да се стават во списокот, се чуваат одвоено, а на писменото со кое биле приложени и во пописот на писмената се става забелешка за тоа каде се чуваат тие прилози, а според член 54 став (8), пописот на писмената, покрај другите податоци, содржи и рубрика за бројот на прилози.

Поради неусогласеност на одредбите од Законот за нотаријатот и Правилникот, кои се однесуваат на означувањето на прилозите кон нотарската исправа, потребно е при изменување на Законот за нотаријатот, да се изврши нивно редактирање и усогласување со цел за доследно и воедначено постапување.

2. Како најчести прилози кои се користат при изготвувањето на нотарски исправи особено се сметаат исправите наброени во точка II од ова правно мислење.

Посебно појаснување се дава за следниве прилози:

- **Тековната состојба** е исправа со која се утврдува субјективитетот на учесникот – правно лице, издадена од надлежен регистар во хартиена форма или во печатена форма на електронски доку-

мент, без оглед дали субјективитетот е утврден со увид во надлежен регистар (за што како доказ се приложува тековната состојба издадена во електронска форма а испечатена во хартиена форма), или со извод (тековна состојба) издаден од надлежен регистар.

Со Законот за изменување и дополнување на Законот за електронски документи, електронска идентификација и доверливи услуги (Сл. весник на РСМ бр.3/2025), кој е во примена од 3.1.2025 година, изменет и дополнет е член 10 ставовите (2) и (3), со кои се предвидува дека печатените форми на електронски документи издадени од јавни органи можат да се користат во постапки за остварување права или добивање услуги пред јавни органи или приватни правни лица. Дополнително, секој јавен орган и/или приватно правно лице до кој се доставува печатена форма на електронскиот документ може да направи проверка на неговата валидност преку скенирање на кодот на долниот десен агол од печатената форма на електронскиот документ (QR-код), кој ја содржи локацијата каде што може да се добие оригиналот на електронскиот документ.

Со оваа измена на законот е овозможена целосна примена на електронските документи и нивна употреба како оригинални документи, со иста правна и доказна сила како и документите издадени во хартиена форма. Оваа новина се однесува и на тековните состојби издадени во електронска форма, кои нотарите ги користат како прилог кон нотарската исправа во хартиена (испечатена) форма, како и на сите други исправи кои се издаваат во електронска форма во согласност со член 10 ставовите (2) и (3) од Законот за електронски документи, електронска идентификација и доверливи услуги.

- Доколку учесниците во нотарската исправа се застапувани од полномошник, како задолжителен прилог се приложува **полномошно**, кое според член 95 од Законот за нотаријатот треба да биде заверено (минимум форма) или составено во форма на нотарска исправа (нотарски акт или солемнизација).

- **Објавата во Службен весник или во друго јавно гласило** како прилог кон нотарската исправа ќе се користи во испечатена форма од електронскиот документ кој нотарот како овластено лице го прибавил во електронска форма од системот на Службен весник. На ист начин ќе се постапува и во други случаи кога нотарот има овластен електронски пристап за прибавување исправи.

- **Согласност од брачен другар** се бара доколку се располага или оптоварува имот кој претставува заедничка сопственост (имот стекнат во брак). Изјавата за согласност од брачен другар може да биде содржана во самата нотарска исправа или пак дадена во иста или повисока форма од формата која се бара за соодветното правно дело во согласност со член 72 од Законот за сопственост и други стварни права.

3. Во точка III од ова правно мислење е разработено означувањето на прилозите кои се прибавуваат по изготвувањето на нотарската исправа. Таквите прилози не се врзуваат со нотарската исправа, но се означуваат со деловодниот број на нотарската исправа, со ознака дека се „ПРИЛОГ“ и со ставање голема буква по азбучен редослед на секој прилог посебно, и истите се попишуваат во пописот на писмената од обвивката на предметот.

Покрај наброените, како прилози може да се третираат и други исправи кои нотарот ги прибавил по изготвувањето на нотарската исправа, а се поврзани и се однесуваат на конкретното правно дело опфатено со нотарската исправа.

СТРУЧЕН СОВЕТ НА НКРСМ
Претседател
Нотар Марјан Коцевски с.р.

Стручниот совет на Нотарската комора на Република Северна Македонија, во согласност со член 21 став (2) од Правилникот за работа на Стручниот совет на Нотарската комора на РСМ, на седницата одржана на ден 4.4.2025 година, едногласно го усвои и Управниот одбор на Нотарската комора на Република Северна Македонија, на седницата одржана на ден 11.4.2025 година, едногласно го потврди следново:

ПРАВНО МИСЛЕЊЕ

за наследување права од постапка за експропријација

Предмет на оставина можат да бидат права кои произлегуваат од постапка за експропријација, без оглед на видот на експропријацијата на недвижноста која влегува во оставинска маса на оставителот.

Образложение

До Стручниот совет на Нотарската комора доставено е прашање за правно мислење за тоа кои права ги наследуваат наследниците на оставителот на недвижност врз која била заснована потполна и непотполна експропријација?

Утврдувајќи го Правното мислење по поставеното правно прашање, Стручниот совет поаѓа од следново:

Експропријацијата претставува управноправна и присилна мерка која доведува до одземање или ограничување на правото на сопственост заради остварување јавен интерес утврден со закон.

Експропријацијата може да биде потполна и непотполна.

- **Потполната експропријација** доведува до целосно одземање на правото на сопственост. Според член 9 од Законот за експропријација (Сл. весник на РМ бр.95/2012.....208/2024), уредено е следново:

„(1) Со експропријацијата за реализација на јавен интерес од значење за Република Македонија, престанува правото на сопственост на физички и правни лица (приватна сопственост) или правото на сопственост на единиците на локалната самоуправа и на градот Скопје (општинска сопственост), **а се заснова право на сопственост на Република Македонија.**

(2) Со експропријацијата за реализација на јавен интерес од локално значење, **престанува правото на сопственост на физички и правни лица** (приватна сопственост), а се заснова право на сопственост на единиците на локалната самоуправа и на градот Скопје (општинска сопственост).

(3) Со експропријацијата за реализација на јавен интерес од локално значење за градење објекти за општа употреба од член 7 став (1) алинеја 8 од овој закон, **престанува правото на сопственост на физички и правни лица, а се заснова право на сопственост на Република Македонија.**

- **Со непотполната експропријација** не се одзема и не престанува правото на сопственост на недвижноста. Во согласност со позитивните прописи, со непотполната експропријација се ограничува правото на сопственост со востановување право на стварна службеност. Во таа смисла, во член 10 од Законот за експропријација е уредено следново: „Со непотполна експропријација се ограничува правото на сопственост или имотните права на земјиште во сопственост на физички и правни лица или на земјиште во сопственост на единиците на локалната самоуправа и градот Скопје, и тоа со востановување право на службеност и други ограничувања на правото на сопственост.

Во член 203 од Законот за сопственост и други стварни права (Сл. весник на РМ бр. 18/2001.....35/2010) е уредено следново:

„Сопственикот на послужната ствар има право на надоместок за утврдената службеност.

Ако сопственикот на послужната ствар и сопственикот на привилегираната ствар не се спогодат за надоместокот, висината на надоместокот ќе ја утврди судот по барање на сопственикот на послужната ствар, водејќи сметка за сите околности.“

Врз основа на цитираните законски одредби, произлегува следново:

На недвижност на оставителот на која била заснована потполна експропријација, а во меѓувреме сопственикот на недвижноста починал, наследниците имаат право да бараат да им се исплати неисплатениот надоместок за експроприраната недвижност или други права кои произлегуваат од постапката за експропријација.

Недвижноста на оставителот на која била заснована непотполна експропријација, наследниците имаат право да ја наследат во сопственост и имаат право на неисплатениот надоместок за востановената стварна службеност на недвижноста.

Без оглед на видот и постапката за експропријација, во решението за наследување нотарот ќе ги огласи наследниците на правата од постапката за експропријација, повикувајќи се на бројот на решението за експропријација.

СТРУЧЕН СОВЕТ НА НКРСМ
Претседател
Нотар Марјан Коцевски с.р.

ГЛАВА III

АКТИ НА НОТАРСКА КОМОРА

Врз основа на член 122 став (1) точка а) од Законот за нотаријатот („Сл. весник на РМ“ бр. 72/16, 142/16 и 233/18) и член 15 став (1) алинеја 10 и член 45 став (7) од Статутот на Нотарската комора на Република Северна Македонија, Управниот одбор на Нотарската комора на Република Северна Македонија, на седницата одржана на ден 20.12.2024 година, го донесе следниов:

П РА В И Л Н И К

за изменување и дополнување на Правилникот за работа на Нотарската академија
бр. 02-580/5 од 15.4.2024 год.

Член 1

Во член 6 став (2) зборовите: „четири члена“ се заменуваат со зборовите: „1/3 членови“.

По ставот (3) се додава нов став (4), кој гласи:

„(4) Академијата може да има почесни членови, кои на предлог на претседателот на Академијата ги именува Управниот одбор на Комората од редот на пензионирани нотари, универзитетски професори од правен факултет, судии, јавни обвинители и други истакнати правници.“

Ставот (5) станува став (6).

Член 2

Во член 21 став (2) зборовите: „6 месеци“ се заменуваат со зборовите: „1 година“.

По ставот (2) се додава нов став (3), кој гласи:

„(3) Членовите на првиот состав на органите на Академијата ќе се именуваат на предлог на претседателот на Комората.“

Член 3

Овој Правилник влегува во сила на осмиот ден од неговото објавување на огласната табла и на веб-страницата на Комората, а ќе биде објавен и во стручното списание „Нотариус“.

УПРАВЕН ОДБОР НА
НОТАРСКА КОМОРА НА РСМ
Претседател
Методија Ристоски с.р.

Врз основа на член 122 став (1) точка а) од Законот за нотаријатот („Сл. весник на РМ“ бр. 72/16, 142/16 и 233/18) и член 15 став (1) алинеја 16) и член 45 став (7) од Статутот на Нотарската комора на Република Северна Македонија, Управниот одбор на Нотарската комора на Република Северна Македонија, на седницата одржана на ден 28.2.2025 година, го донесе следниов:

П РА В И Л Н И К

за изменување и дополнување на Правилникот за постапување по претставки, предлози и иницијативи за поведување дисциплинска постапка против нотар, заменик-нотар и нотар кој привремено ја врши службата (пречистен текст), бр. 02-588/1 од 16.4.2024 год.

Член 1

Во член 2 ставот (2) се менува и гласи:

„(2) Претставката се поднесува во писмена форма (непосредно во органот или по пошта) или во електронска форма. Претставката која е поднесена во електронска форма треба да содржи електронски потпис.“

По ставот (2) се додаваат нови ставови (3) и (4), кои гласат:

„(3) Претставката содржи: назив на органот до кој се поднесува, кратко означување на предметот на претставката и име и презиме, назив, адреса или седиште на подносителот.

(4) Поднесокот се смета за претставка доколку има и друг назив (поплака, ургенција, молба, жалба и слично) ако од содржината на поднесокот се утврди дека станува збор за претставка.“

Ставовите (3) и (4) стануваат ставови (5) и (6).

Во ставот (3), кој станува став (5), по зборот: „приемот“ се додаваат зборовите: „односно најдоцна наредниот работен ден“.

Член 2

Во член 5 се додава нов став (7), кој гласи:

„(7) Ако до Комората е доставена претставка по која не е надлежна да постапува, претседателот на Комората ја препраќа на надлежниот орган без одлагање, а за тоа писмено го известува подносителот најдоцна пет дена од денот на приемот на претставката.“

Член 3

Овој Правилник влегува во сила на осмиот ден од неговото објавување на огласната табла и на веб-страницата на Нотарската комора на Република Северна Македонија, а ќе биде објавен и во стручното списание „Нотариус“.

УПРАВЕН ОДБОР НА
НОТАРСКА КОМОРА НА РСМ
Претседател
Методија Ристоски с.р.

ГЛАВА IV

ОДЛУКИ ЗА ИЗБОР НА ОРГАНИ НА НОТАРСКА КОМОРА

Управниот одбор на Нотарската комора на Република Северна Македонија на 9-тата редовна седница одржана на 4.10.2024 год. едногласно ја донесе следнава:

ОДЛУКА

1. Во согласност со член 15 став (1) алинеја 4 од Статутот на Нотарската комора и член 4 од Правилникот за работа на Комисијата за етички прашања, за претседател и член на Комисијата за етички прашања се именува нотар Оливера Пешиќ од Скопје, а за членови на Комисијата се именуваат нотар Стевица Јанева од Струмица и нотар Артан Раховица од Куманово.

2. Мандатот на Комисијата за етички прашања започнува од денот на конституирање на Комисијата и трае три години.

3. Одлуката влегува во сила веднаш по нејзиното донесување.

УПРАВЕН ОДБОР НА НКРСМ
Претседател
Методија Ристоски с.р.

Врз основа на член 121 став 1) точка в) од Законот за нотаријатот, член 13 став (1) алинеја 5 од Статутот на Нотарската комора на Република Северна Македонија и член 25 став (1) алинеја 5 од Правилникот за работа на Собранието на Нотарската комора на РСМ, а врз основа на резултатите од спроведените Избори за органи и тела на Нотарската комора, Собранието на Нотарската комора на ден 26.4.2025 година ја донесе следнава:

ОДЛУКА

ЗА ИЗБОР НА ЧЛЕНОВИ НА КОМИСИЈАТА ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ КОНКУРС ЗА ИМЕНУВАЊЕ НОТАРИ НА НОТАРСКАТА КОМОРА НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

1. За членови на Комисијата за спроведување конкурс за именување нотари на Нотарската комора на Република Северна Македонија од редот на нотарите се избираат:

- ЈАНЧЕВ АНТОНИО – нотар од Гевгелија, од Апелационо подрачје Скопје,
- ЦАФЕРИ – ИСЕНИ НИТА – нотар од Тетово, од Апелационо подрачје Гостивар.

2. Мандатот на избраните членови на Комисијата за спроведување конкурс за именување нотари на Нотарската комора на Република Северна Македонија трае три години од денот на нејзиното конституирање.

3. Членовите на Комисијата за спроведување конкурс за именување нотари на Нотарската комора на Република Северна Македонија своите права и обврски ќе ги остваруваат во согласност со Уставот на РМ, законските прописи, подзаконските акти, Статутот на Нотарската комора и актите на Комората.

4. Одлуката влегува во сила веднаш по нејзиното донесување.

НОТАРСКА КОМОРА НА РСМ
ИЗБОРНА КОМИСИЈА
Претседател
Ана Јолакоска с.р.

Врз основа на член 11 став (2) од Законот за нотаријатот (Службен весник на РМ бр.72/16, 142/16 и 223/16), член 13 став (1) алинеја 5 од Статутот на Нотарската комора и член 25 став (1) алинеја 5 од Правилникот за работа на Собранието на Нотарската комора на РСМ, Собранието на Нотарската комора на РСМ по пат на јавно гласање на ден 26.4.2025 година ја донесе следнава:

ОДЛУКА

1. За членови на Комисијата за спроведување конкурс за именување нотари на Нотарската комора на РСМ се избираат:

- Весна Дамева – член на Судски совет на РСМ, по предлог на Судскиот совет на Република Северна Македонија,

- Ирина Трајкоска Стрезоски – јавен обвинител и директор на Академијата, по предлог на Академијата за обука на судии и јавни обвинители „Павел Шатев“ Скопје,

- проф. д-р Татјана Зороска Камиловска – редовен професор, по предлог на Правниот факултет „Јустинијан Први“ Скопје.

2. Мандатот на членовите на Комисијата за спроведување конкурс за именување нотари трае три години и почнува да тече од денот на нејзиното конституирање.

3. Одлуката влегува во сила веднаш по нејзиното донесување.

НОТАРСКА КОМОРА НА РСМ
ИЗБОРНА КОМИСИЈА
Претседател
Ана Јолакоска с.р.

ГЛАВА V

ЈАВНИ ОПОМЕНИ

ДП бр. 6/2024

Нотарската комора на Република Северна Македонија, во согласност со член 139 став (2) и член 146 став (1) од Законот за нотаријатот („Сл. весник на РМ“ бр. 72/16, 142 и 233/18), **објавува** дека со ко-
нечното решение на Дисциплинскиот совет при Нотарската комора на Република Северна Македо-
нија, ДП бр. 6/24 од 18.11.2024 година, спрема нотарот С. Д. за подрачје на Основниот суд во Гости-
вар, за сторена дисциплинска повреда од член 139 став (1) алинеја 5) од Законот за нотаријатот, е
изречена дисциплинска мерка – **јавна опомена**.

НОТАРСКА КОМОРА НА
РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
Претседател
Методија Ристоски с.р.

ДП бр. 9/2024

Нотарската комора на Република Северна Македонија, во согласност со член 139 став (2) и член 146 став (1) од Законот за нотаријатот („Сл. весник на РМ“ бр. 72/16, 142 и 233/18), **објавува** дека со конечното решение на Дисциплинскиот совет при Нотарската комора на Република Северна Македонија, ДП бр. 9/24 од 18.11.2024 година, спрема нотарот С. Д. за подрачје на Основниот суд во Гостивар, за сторена дисциплинска повреда од член 139 став (1) алинеја 5) од Законот за нотаријатот, е изречена дисциплинска мерка – **јавна опомена**.

НОТАРСКА КОМОРА НА
РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
Претседател
Методија Ристоски с.р.

ДП бр. 10/2024

Нотарската комора на Република Северна Македонија, во согласност со член 139 став (2) и член 146 став (1) од Законот за нотаријатот („Сл. весник на РМ“ бр. 72/16, 142 и 233/18), **објавува** дека со конечното решение на Дисциплинскиот совет при Нотарската комора на Република Северна Македонија, ДП бр. 10/24 од 17.12.2024 година, спрема нотарот В. М. за подрачје на Основниот суд во Крива Паланка, за сторена дисциплинска повреда од член 139 став (1) алинеја 3) од Законот за нотаријатот, е изречена дисциплинска мерка – **јавна опомена**.

НОТАРСКА КОМОРА НА
РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
Претседател
Методија Ристоски с.р.

ДП бр. 12/2024

Нотарската комора на Република Северна Македонија, во согласност со член 139 став (2) и член 146 став (1) од Законот за нотаријатот („Сл. весник на РМ“ бр. 72/16, 142 и 233/18), **објавува** дека со конечното решение на Дисциплинскиот совет при Нотарската комора на Република Северна Македонија, ДП бр. 12/24 од 17.12.2024 година, спрема нотарот В. М. за подрачје на Основниот суд во Крива Паланка, за сторена дисциплинска повреда од член 139 став (1) алинеја 3) од Законот за нотаријатот, е изречена дисциплинска мерка – **јавна опомена**.

НОТАРСКА КОМОРА НА
РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
Претседател
Методија Ристоски с.р.

ДП бр. 20/2024

Нотарската комора на Република Северна Македонија, во согласност со член 139 став (2) и член 146 став (1) од Законот за нотаријатот („Сл. весник на РМ“ бр. 72/16, 142 и 233/18), **објавува** дека со ко-
нечното решение на Дисциплинскиот совет при Нотарската комора на Република Северна Македо-
нија, ДП бр. 20/24 од 20.2.2025 година, спрема нотарот Б. Д. за подрачје на Основниот суд во Делче-
во, за сторена дисциплинска повреда од член 139 став (1) алинеја 5) од Законот за нотаријатот, е
изречена дисциплинска мерка – **јавна опомена**.

НОТАРСКА КОМОРА НА
РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
Претседател
Методија Ристоски с.р.

ГЛАВА VI

ИНФОРМАЦИИ ЗА НОТАРИ

НОТАРСКА КОМОРА
НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

CHAMBRE DES NOTAIRES DE LA RÉPUBLIQUE DE MACÉDOINE DU NORD

Нотарска комора на Република Северна Македонија

1000 Скопје, бул. „8 Септември“ бр. 2

Тел.: +389 2 3115 816

Секретар (лице за контакт): моб.: +389 78 219 867

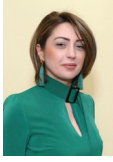
e-mail: contact@nkrm.mk • www.nkrm.org.mk

1000

СКОПЈЕ

++389

НОТАРИ СО СЛУЖБЕНО СЕДИШТЕ НА ПОДРАЧЈЕТО НА
ОСНОВНИТЕ СУДОВИ НА ГРАДОТ СКОПЈЕ

#	СЛИКА	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АДРЕСА	ТЕЛ./ФАКС
01		Анита АДАМЧЕСКА	Васил Главинов 3-3/2	02/3225-365 070/740-461 anita_notar@yahoo.com
02		Мајлинда АЈДАРИ	Крсте Мисирков 918/1/1-8	02/3203-907 070/374-284 majlinda.ajdari@gmail.com
03		Фатмир АЈРУЛИ	Њуделхиска 15А-1/Б	02/2656-866 076/260-053 fatmir.ajruli@nkrm.org.mk fatmirajruli@gmail.com
04		Анета ПЕТРОВСКА АЛЕКСОВА	Плоштад Македонија Никола Вапцаров 3/1	02/3114-008; 02/3165-018 078/307-922; 070/307-922 aneta@notari-petrovski.mk beti@notari-petrovski.mk
05		Башким АМЕТИ	Ѓорче Петров 33 зграда 1, локал 8	02/2051-419 070/444-400 notar.ameti@gmail.com
06		Ванчо АНДОНОВСКИ	Кочо Рацин 7А/1-2	02/3136-178 075/554-433 notarandonovski@t.mk backoffice@t.mk
07		Агрон АРСЛАНИ	Џон Кенеди 155 влез 002 мезанин 007	02/2667-666 071/658-555 agron.arslani@nkrm.org.mk notar.agronarsllani@hotmail.com
08		Матилда БАБИЌ	Партизански одреди 55/1-1	02/3246-641 078/235-817 babicmat@yahoo.com
09		Елхам БИСЛИМИ	Босна и Херцеговина згр. 1 вл. 2 кат ПР бр. 1	02/2661-669 070/208-176 elham.bislimi@yahoo.com

#	СЛИКА	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АДРЕСА	ТЕЛ./ФАКС
10		Сања БОЗОСКА	Петричка 6/1-4	02/5203-800 075/342-844 notar.bozoska@gmail.com
11		Ана БРАШНАРСКА	Македонија 31-1/3	02/3100-130 072/248-915 info@notarbrasnarska.mk contact@notarbrasnarska.mk
12		Срна БУБЕВСКА	Јане Сандански 24 локал 5	02/2450-004 070 399 870 notarsrna@gmail.com notarklient@gmail.com
13		Сашо ВАСИЛЕВСКИ	Св. Кирил и Методиј 52 Б/1-3	02/3161-110 070/237-006 sasho.k.vasilevski@gmail.com
14		Душко ВЕСКОВСКИ	Самоилова 2	02/512-2273 075/437-627 notar@duskoveskovski.mk
15		Ана ВЕСОВА	Ѓорче Петров 11 локал 7	02/2039-717 071/227-557 notaranavesova@gmail.com
16		Снежана ВИДОВСКА	Ѓуро Ѓаковиќ 52	02/3112-149 070/268-552 sneze@lawyer.com notarvidovska@gmail.com
17		Соња ГАВРОВСКА	Св. Климент Охридски 20А/1-2	02/3155-050 070/276-791 sonja@notargavrovska.mk sonja.gavrovska@nkrm.org.mk
18		Владимир ГАШЕВСКИ	Партизански одреди 18А зг. 1 в. 1 кат К1 бр. А	02/5121-110 070/276-496 notargashevski@gmail.com
19		Владимир ГОЛУБОВСКИ	МАНАПО 2 локал 70	02/3075-066 vladimir.golubovski@nkrm.org.mk

#	СЛИКА	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АДРЕСА	ТЕЛ./ФАКС
20		Филип ДОКИЌ	Св. Кирил и Методиј 30/3-1	02/3229-022 070/230-011 notarflipdokic@gmail.com
21		Ана ДОЈЧИНОВСКА	Кеј 13-ти Ноември 2/2 кат 2 ГТЦ	02/3170-975 071/413-666; 071/239-131 kontakt@notardojcinovska.mk ana.dojcinovska@nkrm.org.mk
22		Андријана ЃОРЃЕСКА	Видое Смилевски Бато 22/1-3	02/6154-941 076/440-014 an_gjorgjeska@hotmail.com
23		Бети ЃОРЃИЕВА	Кузман Јосифовски Питу 15 лок 6/2	02 2463 495 070 365 270 b.gorgieva@gmail.com
24		Ива ЕФТИМОВ	Гане Тодоровски 32/5/1 - ДП 4	02 3109 637 075 378 262 notarivaeftimov@yahoo.com
25		Симон ЗАФИРОСКИ	8-ма Ударна Бригада 206	02/3213-830 072/211-903 notar.simonzafiroski@gmail.com
26		Дритон ЗИБЕРИ	Гоце Делчев 1/001 кат ПР 007	02 3130 007 075 303 333 dritonziberi@hotmail.com
27		Нерџиван ИДРИЗИ	Даме Груев 7/7/3	02/3112-006 070/245-426 nerdzivan.idrizi@nkrm.org.mk notarnerdzivan@gmail.com
28		Илхам ИСМАНИ	Крсте Мисирков 57/1 приземје 3/1	02/3144-656 ilhamismani@gmail.com notarilhamismani@gmail.com
29		Ана ЈОЛАКОСКА	Јане Сандански 116/1-1	02/3171-571 071/218-686 notaranajolakoska@gmail.com anajolakoska.notar@gmail.com

#	СЛИКА	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АДРЕСА	ТЕЛ./ФАКС
30		Ирфан ЈОНУЗОВСКИ	Адем Демачи 54А	02/2628-748 070/231-962 notarirfan@gmail.com
31		Фросина КЛИСАРОСКА КАНЧЕВСКА	Блаже Конески 1-5/4	02/3222-355 070/337-727 notar.frosinakk@gmail.com
32		М-р Кристина КОСТОВСКА	Партизански Одреди 64Б, влез 1, мезанин стан 1м	02/3117-215; 02/3225-073 kristina.kostovska@nkrm.org.mk notarius@t.mk
33		Андријана КУЗМАНОСКА	Железничка 50/ОЛ1 - 001 приземје	02/3291-860 076/427-012 contact@notarkuzmanoska.mk
34		Стеља ЛАЗАРЕВСКА	ТЦ Скопјанка Кузман Ј. Питу 19 локал 50 приземје	02/2466-999; 02/2466-989 070/916-515 notarlazarevska@gmail.com
35		Дрита ЛИМАНИ	Христијан Тодоровски Карпош 5	02/2624-653 071/229-406; 071/229-803 drita.limani@nkrm.org.mk limanidrita@yahoo.com
36		Емилија МАНОЛЕВА	Кочо Рацин 72/3-13	070/688-846 emilijamanoleva@yahoo.com
37		Ермира МЕХМЕТИ	Црвени брегови 30А	02/2600-531 078/275-175 notar.ermira@gmail.com
38		Петар МИТКОВ	Јане Сандански ТЦ 13 Ноември локал 21/1	02/2452-030 078/278-605 petar.mitkov@nkrm.org.mk mitkovnot@yahoo.com
39		Катерина МИТРЕВСКА	Кузман Јосифовски Питу 26/1 мезанин; локал 11	02/2 464-043 070/520-208 notarkaterinamit@yahoo.com

#	СЛИКА	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АДРЕСА	ТЕЛ./ФАКС
40		Љубица СТЕФКОВА НАЧЕВСКА	Св. Климент Охридски 54 влез 1, кат 1, бр. 1	02/3222-993; 02/3222-994 070/268-676 ljubica.s-nacevska@nkrm.org.mk info@notarka.com.mk
41		Симона НИКОЛИЌ	Народен фронт приземје 1/1 ТЦ Беверли Хилс	02/3226-208 070/305-747 simona.nikolic@nkrm.org.mk simonanikolic@nkrm.org.mk
42		Жаклина НИКОЛИЌ	Јане Сандански 109А влез 1 приземје Д16	02/2457-404 072/247-608 notarzaklina@outlook.com
43		Роза НИКОЛОВА	Мито Хаџивасилев Јасмин 36/1	02/3116-592; 02/3129-245 075/238-848 notaroze@yahoo.com roza.nikolova@nkrm.org.mk
44		Дејан ПАВЛОСКИ	Пиринска 28-1/4	02/3111-268 071/350-025 notardejan@yahoo.com
45		Нада ПАЛИЌ	Пролет 35А	02/3114-900; 02/3114-911 070/205-578 palic@unet.com.mk palicmk@gmail.mk
46		Весна ПАУНОВА	Наум Охридски 2	02/3237-870 070/393-238 vesnapaunova@yahoo.com notarpaunova@yahoo.com
47		Наташа ПЕЈКОВА	Манапо 3	02/3090-200; 02/3090-203 078/380-904 pejkovanatasa@yahoo.com
48		Елена ПЕНЏЕРКОВСКИ	11 Октомври 13/1 локал 1, кат 1, анекс 2, влез 1 ГТЦ	02/3119-499 070/322-967; 070/322-924 elena@notarelena.com.mk pendzerkovski@gmail.com
49		Анастасија ПЕТРЕСКА	Васил Ѓорѓов 29/1-000	02/3101-414 072/211-311 aninikolovska2@yahoo.com petreska.anastasija@yahoo.com

#	СЛИКА	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АДРЕСА	ТЕЛ./ФАКС
50		Билјана ПЕЦОВСКА	Партизански Одреди 436 локал 2	02/3245-444; 02/3245-441 070/248-400 biljana.pecovska@nkrm.org.mk notar@t-home.mk
51		Оливера ПЕШИЌ	Вера Јоџиќ 1-Д/1-4	02/2776-917 070/233-074; 070/291-098 notarpesic@yahoo.com olivera.pesic@nkrm.org.mk
52		Сандра ПОПОВСКА	Владимир Комаров 38/1-2	02/2453-137 070/288-000 notar@sandrapopovska.mk
53		Зорица ПУЛЕЈКОВА	Кузман Јосифовски Питу 15 ТЦ Скопјанка локал 6	02/2463-495 070/399-513 zorica.pulejkova@nkrm.org.mk zoricapulejkova@gmail.com
54		Јасмина РАДОНЧИЌ	Васил Иљоски 8/1-6	02/3223-015 070/978-681 jasmina_radoncic@hotmail.com
55		Методија РИСТОСКИ	Луј Пастер 23 влез 3, приземје	02/3152-153 070/248-558; 071/270-110; 071/217-114 mristoski@yahoo.com metodija.ristoski@nkrm.org.mk
56		Снежана САРЏОВСКА	Народен фронт 19 кат 1; локал 21	02/2784-321 070/233-225 snezana.sardzovska@nkrm.org.mk ssardzovska@yahoo.com
57		Никола СПАСОВСКИ	Франклин Рузвелт 69Б	02/3111-169 071/230-792 nspasovski@hotmail.com
58		Дарко СТОЈКОСКИ	Трифун Хаџијанев 1	02/3175-060; 02/3172-700 071/331-386 darko.stojkoski@nkrm.org.mk notardarkostojkoski@yahoo.com
59		Ирфан ТАХИРИ	Крсте Мисирков 10А	02/3130-332 078/380-467 irfan.tahiri@nkrm.org.mk irfantahiri_@hotmail.com

#	СЛИКА	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АДРЕСА	ТЕЛ./ФАКС
60		Зоја АНДРЕЕВА ТРАЈКОВСКА	11 Октомври 21/2-12	02/3119-485 070/333-253 zoja.a-trajkovska@nkrm.org.mk zoja_a_trajkovska@hotmail.com
61		Зафир ХАЦИ-ЗАФИРОВ	Вељко Влаховиќ 1А-1/2	02/3212-033; 02/3212-936 071/391-540 zhzafirov@gmail.com
62		Хакија ЧОЛОВИЌ	Ниџе Планина 16	02/2763-551 070/316-555 colovic.hakija@gmail.com
63		Сихана ЗИБЕРИ- ШАБАНИ	Џон Кенеди 9А	02/2617-206 070/470-467 sihana_ziberi@hotmail.com
64		Муамет ШЕХУ	Партизански Одреди 106 влез 3	02/3228-749 070/241-664 muamet.sehu@nkrm.org.mk muamet.sehu@gmail.com

2330		БЕРОВО		++389
#	СЛИКА	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АДРЕСА	ТЕЛ./ФАКС
01		Емилија ГЕОРГИЕВСКА АЦИСКА	Димитар Влахов 9	033/470-842 078/334-024 notaremiliya@gmail.com
02		Татјана МИОВСКА	Задарска 15	033/470-060 070/542-288 tatjana.miovska@nkrm.org.mk notar_tmiovska@yahoo.com

7000		БИТОЛА		++389
#	СЛИКА	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АДРЕСА	ТЕЛ./ФАКС
01		Александра АТАНАСОВ	1-ви Мај 202 лок.1	047/620-707; 076/339-005 aleksandra.atanasov@nkrm.org.mk notaratanasov@yahoo.com
02		Александра ПЕТРОВСКА АНГЕЛОВСКА	Стерјо Ѓоргиев 6	047/610-040 070/37 37 49 aleksandrapetrovska@yahoo.com aleksandra.p-angelovska@nkrm.org.mk
03		Милена МОМИРОВСКА АНГЕЛЕВСКА	Влатко Миленкоски 3	047/612-318 074/245-151 notar_momirovska@yahoo.com milena.m-angelevska@nkrm.org.mk
04		Маринчо ВЕЛЈАНОВСКИ	1-ви Мај 208	047/236-255 marinco.veljanovski@nkrm.org.mk notar_marinco.veljanovski@yahoo.com
05		Љупка КАРАЏОВСКА ГЛАВИНЧЕ	Филип II Македонски 13/1	047/453-456 071/235-452 ljupka.k-glavince@nkrm.org.mk
06		Горан ДИМАНОВСКИ	1-ви Мај 173	047/228-250 076/408-877 notargoran@t.mk
07		Николина ЈАКИМОСКА	Филип II Македонски 15-3	047/612-050 072/711-595 nikolina.jakimoska@nkrm.org.mk not_jakimoskan@yahoo.com
08		Сашка ЈАНЧЕВСКА ДАМЈАНОВСКА	Филип II Македонски 11	047/231-780 070/339-425 notarsjd@gmail.com
09		Веселинка ДЕРЕБАНОВА- КРСТЕВСКА	Јосиф Христовски 5 ламела зграда Грозд	047/222-947; 047/222-615 070/312-324 veselinka.d-krstevska@nkrm.org.mk notar_derebanova@yahoo.com

#	СЛИКА	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АДРЕСА	ТЕЛ./ФАКС
10		Симона ТАЛЕВСКА	Фуштани 12 влез 1 приземје	047/454-440 070/629-952 simona.talevska@nkrm.org.mk
11		Сања ТРАЈКОВСКА	Филип Втори Македонски 13/1	047 609 630 078 505 529 notarsanjatrajkoska@gmail.com
12		Андреј ХРИСТОВ	Јане Сандански 1/1 приземје	047/225-839 076/202-220 notarandrejchristov@yahoo.com

1400		ВЕЛЕС		++389
#	СЛИКА	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АДРЕСА	ТЕЛ./ФАКС
01		Елеонора АНДРЕЕВ	Борис Карпузов 2	043/230-598 070/375-060 notareleonora@yahoo.com
02		Радица ХАЦИ-ПЕТРУШЕВА АРСОВСКА	8-ми Септември 52	043/222-369 076/355-080 radicahp@gmail.com
03		Тања АСПОРОВА	Борис Карпузов 2	043/230-598 071/338-144 tanja_asporova@yahoo.com notarasporova@gmail.com
04		Гоце ЃУРАКОСКИ	8-ми Септември 80	043/244-031 070/231-877 gocejurakoski@yahoo.com
05		Душко ЈОВАНОВ	Алексо Демниевски Бауман, 3	043/234-027 078/375-537; 070/265-027 dusko.jovanov@nkrm.org.mk notarduskojovanov@gmail.com

#	СЛИКА	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АДРЕСА	ТЕЛ./ФАКС
06		Магдалена ОРДЕВА	Гоце Делчев 15	043/222-154 070/375-154 magdalena.ordeva@nkrm.org.mk magdalenaordeva@yahoo.com
07		Анида ЦЕЦЕВА	Солунска 2	043/210-303 075/372-227 anidaceceva@gmail.com

2310		ВИНИЦА		++389
#	СЛИКА	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АДРЕСА	ТЕЛ./ФАКС
01		Билјана НИКОЛОВА- АКИМОВ	Браќа Миладинови 37	033/360-648 078/246-158 notarnbiljana@gmail.com
02		Славчо АЛЕКСОВ	Маршал Тито 1/1-1	033/551-013 070/488-500 alekov.s969@gmail.com

1480		ГЕВГЕЛИЈА		++389
#	СЛИКА	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АДРЕСА	ТЕЛ./ФАКС
01		Марија АТАНАСОВА	Бранд Петрушев 3А	034/440-301 070/320-629 notar.marija.atanasova@gmail.com
02		Божидар ВАНГЕЛОВ	7-ми Ноември 6А-1/1	034/212-381 078/410/-991; 078/366-381 bozhidar.vangelov@yahoo.com
03		Антонио ЈАНЧЕВ	Борис Карпузов 4	034/611-040 078/237-128 antonio.jancev@nkrm.org.mk antoniojancev73@gmail.com

#	СЛИКА	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АДРЕСА	ТЕЛ./ФАКС
04		Ѓорѓи НИКОЛОВ	Маршал Тито 77-А	034/215-230 070/320-570 nikolovnotar@yahoo.com
05		Цеца МАЛЕВА СТОЕВ	7-ми Ноември 1	034/211-909; 071/209-901 ceca@notarms.mk notarmalevastoev@gmail.com info@notarms.mk
06		Соња СТОЈЧЕВА	Димитар Влахов 3	034/215-655 071/207-407 notar.sonja.sluzben@gmail.com notarsonja@t-home.mk

1230		ГОСТИВАР		++389
#	СЛИКА	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АДРЕСА	ТЕЛ./ФАКС
01		Себаедин ДАУТИ	Браќа Ѓиноски ББ	042/222-777 070/309-200 s.dauti@hotmail.com
02		Јакуп ДЕМИРИ	Кеј Вардар 4А	042/221-654 072/210-654 jakup.demiri@nkrm.org.mk jdemiri2016@yahoo.com
03		Башким ЕЛЕЗИ	Браќа Ѓиноски 46	042/521-003 071/221-650 bashkim_elezi@hotmail.com bashim.elezi@nkrm.org.mk
04		Драгица ЗЛАТЕВСКА	Кеј Братство Единство 5А	042/217-661; 042/221-346 042/221-347; 070/251-600 dragica.zlatevska@nkrm.org.mk dragicazlatevska@live.com
05		Вјолца МЕХМЕДИ	Братство Единство 1/2	042/618-990 078/394-777 notar.vjollcamehmedi@hotmail.com vjollca.mehmedi@nkrm.org.mk
06		Берат МЕХМЕДИ	Борче Јовановски 73-2/1	042/621-900 071/224-759 berat.mehmedi@nkrm.org.mk berat.mehmedi@outlook.com

#	СЛИКА	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АДРЕСА	ТЕЛ./ФАКС
07		Прпарим РЕЏЕПИ	Браќа Ѓиноски 64/2-1	042/222-275 070/674-615 prparim.redzepe@nkrm.org.mk prparimrexhepi@yahoo.com
08		м-р Филип ТРИФУНОВСКИ	Браќа Ѓиноски 73	042/216-475; 042/221-552 042/217-787; 078/252-901 filip.trifunovski@nkrm.org.mk filip_notar@yahoo.com
09		Зарија ЏАФЕРИ	Браќа Ѓиноски 75-Б локал 14	042/222-597 070/988-398 zarija.xhaferi@nkrm.org.mk zarija.xhaferi@gmail.com

1250		ДЕБАР		++389
#	СЛИКА	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АДРЕСА	ТЕЛ./ФАКС
01		Руждија АБДУЛАИ	100 Булевар Илирија ББ	070 478 604 046 841 777 ruki_1234@hotmail.com ruzdija.abdulai@nkrm.org.mk
02		Мугни БАЈРО	Атанас Илиќ 1 влез 1, приземје	046/844-500 076/354-002 bajromugin1@gmail.com

2320		ДЕЛЧЕВО		++389
#	СЛИКА	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АДРЕСА	ТЕЛ./ФАКС
01		Боро АТАНАСОВСКИ	Македонија 39А	033/410-040 070/326-576 boro.atanasovski@yahoo.com boro.atanasovski@nkrm.org.mk
02		Богданка ДИМИТРОВСКА	Македонија 43	033/413-130 071/675-088 bogdanka.dimitrovska@nkrm.org.mk notar_bogdanka@hotmail.com

1430		КАВАДАРЦИ		++389
#	СЛИКА	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АДРЕСА	ТЕЛ./ФАКС
01		Роза АЛЕКСОВА	Партизанска 5а	043 411 422 070 921 812; 071 390 960 kontakt@notaraleksova.com
02		Марија ГОРЧЕВА ЛАЗОВА	7-ми Септември 41	043/550-300 070/242-496 notarmarijakavadarci@gmail.com
03		Љубинка ЈАКОВЛЕВА	Маршал Тито 7	043/447-369 071/390-294 ljubinka.jakovleva@nkrm.org.mk jakovleva@ljubinka@yahoo.com
04		Наталија КУЈУНЦИЕВА	Илинденска 22	043/414-777 070/689-489 nkujundzieva@yahoo.com
05		Митко МИЛКОВ	Цано Поп Ристов 54	043/550-230 075/436-275 notar_milkov@yahoo.com
06		Пане НАЦЕВ	Пано Мударов 64	043/360-333 071/219-939 pane.nacev@nkrm.org.mk panenacev@gmail.com

6250		КИЧЕВО		++389
#	СЛИКА	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АДРЕСА	ТЕЛ./ФАКС
01		Арлинд АЈДИНИ	Кузман Јосифоски-Питу 20Б	045 220 392 070 909 042 arlind.ajdini@hotmail.com
02		Букурије АЛИМИ	Ослободување 9/9	045/223-600 072/608-357 bukurije.alimi@nkrm.org.mk bukurije.alimi@live.com

#	СЛИКА	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АДРЕСА	ТЕЛ./ФАКС
03		Елица КОРУНОСКА БОГЕСКИ	Тане Цалески 1/2 приземје и галерија	045/222-557 075/487-501 ekorunoska@gmail.com
04		Вјоса ЛИМАНИ МУСТАФА	Тане Цалески 30-1/3 и 4 кат 2	045/221-222 070/318-825 vjosa.l-mustafa@nkrm.org.mk
05		Кристина ПЕТРЕСКА	Санде Штерјоски 3	045/528-149 070/308-215; 075/303-669 kristina.petreska@nkrm.org.mk
06		Вјолца САЛИУ	Ослободување 9/3-1	045/221-603 071/378-470 notarvjollcasaliu@yahoo.com

2300		КОЧАНИ		++389
#	СЛИКА	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АДРЕСА	ТЕЛ./ФАКС
01		Владимир ИВАНОВ	ВМРО 56/1/1/10-11	033/612-434 071/337-434 vladiv1980@gmail.com vladimir.ivanov@nkrm.org.mk
02		Тања ЈОВАНОВА	Теодосија Паунов 32	033 360 055 075 200 499 notar.tanja1@gmail.com
03		Светлана КИТАНОВСКА	Маршал Тито 54/IV	033/271-191 071/334-676 svetlanakitanovska@yahoo.com
04		Милана ПАНОВСКА	Стево Теодосиевски 23/1-7	033/270-070 078/246-108 notarmilanapanovska@yahoo.com
05		Димитар ПЕТРОВ	Маршал Тито 30	033/277-737 070/358-045 dime_626@yahoo.com dimitar.petrov@nkrm.org.mk

1360		КРАТОВО		++389
#	СЛИКА	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АДРЕСА	ТЕЛ./ФАКС
01		Маја КОЛЕВА	Св. Ѓорѓи Кратовски 1А	031/386-100 070/761-692 maja.koleva@nkrm.org.mk

1330		КРИВА ПАЛАНКА		++389
#	СЛИКА	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АДРЕСА	ТЕЛ./ФАКС
01		Анита ВЕЛИНОВСКИ	Јане Сандански 1-2-6	031 375 990 070 522 658 ailievska_mk@yahoo.com
02		Весна МИТРОВСКА	Маршал Тито 162-2	031/372-610 071/226-493 notar.vesna@hotmail.com

7520		КРУШЕВО		++389
#	СЛИКА	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АДРЕСА	ТЕЛ./ФАКС
01		Олга СТОЈЧЕСКА- ЃОРГИЕСКА	Никола Ѓурковиќ 7	048/406-790 071/398-232 olga.s-gjorgjieska@nkrm.org.mk

1300		КУМАНОВО		++389
#	СЛИКА	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АДРЕСА	ТЕЛ./ФАКС
01		Арбана ДЕСТАНИ- АДЕМИ	11-ти Октомври 1/2 локал Стар Мерак	031/429-444 070/381-668 destaninotar@yahoo.com arbana.destani.ademi@nkrm.org.mk
02		Бетим АЗИРИ	11-ти Октомври 1	031/618-885 071/371-274; 076/474-645 notarbetimaziri@gmail.com

#	СЛИКА	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АДРЕСА	ТЕЛ./ФАКС
03		Ечевит АЉИЈИ	11-ти Октомври 1/7	031/422-002 072/666-133 exhevit.ali@nkrm.org.mk exhi_78@hotmail.com
04		Мартин БОЖИНОВСКИ	Димитар Влахов 45 зграда 1, влез 1, ПР 1	031/439-007 070/334-895 martin.bozinovski@nkrm.org.mk notarmartin@yahoo.com
05		Лорија ВАНЕВСКА	Доне Божинов 9-2/14	031/421-663 078/220-587 lorija_vanevska@yahoo.com vanevskal@hotmail.com
06		Даниел ЖИВАЧКИ	11-ти Октомври 1-2/9	031/526-556 075/299-413 danielzivacki@gmail.com
07		Марија ИЛИЕВСКА	Доне Божинов 18	031/426-426 071/426-426 notarmarijailievska@yahoo.com
08		м-р Марјан КОЦЕВСКИ	11-ти Октомври 4-1/1	031/416-349 078/416-349 marjan.kocovski@nkrm.org.mk notarmarjan@yahoo.co.uk
09		Сузан ЛИМАНИ	11-ти Октомври 1/2	031/411-755 070/870-840 suzan.limani@nkrm.org.mk s.limani81@hotmail.com
10		Артан РАХОВИЦА	11-ти Октомври 7	031/615-959 078/406-666 a_rahovica@outlook.com artan.rahovica-notar@hotmail.com
11		Габриела ДЕНКОВСКА- СПАСОВСКА	Димитар Влахов 3-1/пр	031/524-534 078/428-420 gabriela.d-spasovska@nkrm.org.mk denkovskagabriela@yahoo.com
12		Татјана ТРАЈКОВСКА	Пелинска 3	031/524-524 078/200-725 ttrajkovska76@gmail.com

#	СЛИКА	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АДРЕСА	ТЕЛ./ФАКС
13		Анита ЦВЕТАНОВСКА	Ленинова 48	031/452-049 075/290-940 ani.cvetanovska@yahoo.com anita.cvetanovska@nkrm.org.mk

14		Наим ШЕРИФИ	11-ти Октомври ЛОК. X бр.1/1 МЕ	031/433-501 071/223-307 naim-ku@hotmail.com naim.sherifi @nkrm.org.mk
----	---	------------------------	------------------------------------	--

1440		НЕГОТИНО		++389
#	СЛИКА	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АДРЕСА	ТЕЛ./ФАКС
01		Зарија АПОСТОЛОВА	Ацо Аци Илов 15А	043/371-770 070/394-001 zarija.apostolova@nkrm.org.mk notar.zarija@yahoo.com
02		Ванчо ТРЕНЕВ	Јане Сандански 13	043/371-010 075/466-433 trenewanco@yahoo.com

6000		ОХРИД		++389
#	СЛИКА	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АДРЕСА	ТЕЛ./ФАКС
01		Станка ГОРИЧАН	Македонски просветители 8	046/ 265-618 075/777-415 stanka.gorican@nkrm.org.mk stanka.gorican@yahoo.com
02		Елвин ЗИБА	Туристичка 50	046 527 575 078 858 500 notarelvinziba@gmail.com
03		Момана ИВАНОВСКА	Димитар Влахов 13/3	046/263-705 momana.ivanoska@nkrm.org.mk

#	СЛИКА	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АДРЕСА	ТЕЛ./ФАКС
04		Бахар КАЛЕМ	Димитар Влахов 13	046 252 500 071 330 222 notarbaharkalem@gmail.com
05		Васил КУЗМАНОСКИ	Македонски Просветители 5	046/260-104 070/212-475 vasilnot@t.mk
06		Никола КУЗМАНОСКИ	7-ми Ноември 28/5	046/261-505 075/870-444 notnikolakuzmanoski@gmail.com niknot@t.mk
07		Васко ПАСКАЛИ	Димитар Влахов 9А	046/274-001 075/244-244 vasko.paskali@nkrm.org.mk
08		Едмонд ШАЗИМАНИ	Туристичка ламела 4, приземје 3	046/200-077 070/211-787 edmond.shazimani@nkrm.org.mk notaredmond@gmail.com

7500		ПРИЛЕП		++389
#	СЛИКА	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АДРЕСА	ТЕЛ./ФАКС
01		Натали АЦЕСКА	Прилепски бранители 6-2	048/424-422 075/613-348 notarnatali@gmail.com
02		Наташа ВЕЛЕСКА	Гоце Делчев 49/2	048/522-994 070/505-756 notar_natasa_veleska@outlook.com natasa_veleska@yahoo.com
03		Игор ЕФРЕМОСКИ	Гоце Делчев 47-1	048/550-021 071/911-301 iefremoski@yahoo.com igor.efremoski@nkrm.org.mk

#	СЛИКА	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АДРЕСА	ТЕЛ./ФАКС
04		Татјана АДАМОСКА КОНЕСКА	Гоце Делчев 49/9	048/417-733 070/356-735 adamoskat@gmail.com
05		Дијана ДАМЕСКА ПЕТРЕСКИ	Кузман Јосифовски Питу 8	048 415 870 078 434 209 dijana_dam@yahoo.com
06		Емилија МАРКОСКА- СТЕВАНОВСКА	Гоце Делчев 19/4	048/413-967 070/480-761 notaremstevanoska@gmail.com
07		Христина СТЕФАНОВСКА	Мице Козар 15/2-2	048/424-805 070/756-376 notarhristinastefanoska@yahoo.com
08		Елизабета СТОЈАНОВСКА	Гоце Делчев 8-г	048/418-188 070/308-293 notarelizabeta@yahoo.com
09		Никола ТАСЕСКИ	Сотка Ѓорѓиоски 61А	048 424 142 072 224 496 notar.taseski@gmail.com

2420		РАДОВИШ		++389
#	СЛИКА	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АДРЕСА	ТЕЛ./ФАКС
01		Љупчо ЈОРДАНОВ	Ацо Караманов 1 влез 1, приземје	032/630-286 070/266-607; 078/303-705 ljupco.jordanov@nkrm.org.mk ljupco.jordanov@gmail.com
02		Никола КАМЧЕВ	Илинденска 15	070/623-116 notarkamcevnikola@yahoo.com

7310		РЕСЕН		++389
#	СЛИКА	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АДРЕСА	ТЕЛ./ФАКС
01		Богданка БАКАЛОВСКА	Јосиф Јосифовски 34А	047/235-274 070/346-635 notar.bogdanka.bakalovska@gmail.com bogdanka.bakalovska@nkrm.org.mk

02		Гоце ПАВЛОВСКИ	Гоце Делчев 3	047 453 837 070 543 061 gocepavlovski@yahoo.com
----	---	---------------------------	------------------	---

2220		СВЕТИ НИКОЛЕ		++389
#	СЛИКА	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АДРЕСА	ТЕЛ./ФАКС
01		Јорданка ДИМЧЕВА	23-ти Октомври 51А	075/310-590 032/610-699 jordankadimceva@yahoo.com

02		Јадранка КОЦЕВСКА	Ленинова 14	032/444-801 075/375-988 jadranka.kocevska@nkrm.org.mk jadrankakocevska@yahoo.com
----	---	------------------------------	----------------	---

03		Христина СТАМЕНКОВА	Пиринска ББ	078/515-757 032/523-777 hristina.stamenkova@nkrm.org.mk
----	---	--------------------------------	----------------	---

6330		СТРУГА		++389
#	СЛИКА	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АДРЕСА	ТЕЛ./ФАКС
01		Неџми АЛИУ	Ѓ. Ѓоргон 1	046/700-071 071/390-808 nexhmi.aliu@nkrm.org.mk nexhmi_alIU@hotmail.com

02		М-р Сашо ЃУРЧИНОСКИ	Маршал Тито 52	046/782-050 070/249-798 notarsaso@t.mk notarsaso@yahoo.com
----	---	--------------------------------	-------------------	---

#	СЛИКА	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АДРЕСА	ТЕЛ./ФАКС
03		Луиза КАБА ИСАКУ	8-ми Ноември 1-Б1/5-13	046 780 700 071 477 422 kabaluiza@hotmail.com
04		Беса КАДРИУ	8-ми Ноември 1 влез 2, приземје	071/349-804 besakadriu17@gmail.com besa.kadriu@eust.edu.mk
05		Анита КИПАРИЗОВСКА- КРСТЕСКА	ЈНА 1/1-2	046/782-232 071/223-060 anita.k-krsteska@nkrm.org.mk
06		Генци МУХАРЕМИ	ЈНА 1-1/1	046/700-096 070/356-381 genci.muharemi@hotmail.com genci.muharemi@nkrm.org.mk
07		Ивана ЈОВАНОВСКА РИСТОВСКИ	Пролетерски бригади 1 влез 1, кат 1	070 249 932 notarivana@outlook.com

2400		СТРУМИЦА		++389
#	СЛИКА	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АДРЕСА	ТЕЛ./ФАКС
01		Соња БОЖИНКОЧЕВА	Ленинова ББ	034/346-500; 034/330-526 070/306-111 notar_sonja@yahoo.com
02		Валентина ВЕЛКОВА	Маршал Тито 10	034/324-088 075/614-440 valentina.velkova@nkrm.org.mk
03		Невенка ГЛИГОРОВА	Маршал Тито 5	034/550-590 078/235-000 notarnevenkagligorova@gmail.com

#	СЛИКА	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АДРЕСА	ТЕЛ./ФАКС
04		Надица ЧАУШЕВСКА ЗАЕВА	Ленинова 3	034/323-111 070/347-770 notarzaeva@gmail.com
05		Стевица ЈАНЕВА	Ленинова 3 зграда 1/1- пр	034/342-900; 034/342-902 070/317-900 stevicajaneva@yahoo.com notarstevica@gmail.com
06		Снежана МИХАИЛОВА	Ленинова 12	034 344 039 071 313 345 notarsnezanamihailova@gmail.com
07		Јован ПЕШОВСКИ	Ленинова 1/1 приземје	034/550-700 070/754-112 jovan.peshovski@nkrm.org.mk jovanpeshovski@outlook.com
08		Елена МИЛУШЕВА САПУНЦИЕВА	Ленинова 42	034/345-850 071/205-710 elena_miluseva@yahoo.com
09		Верица ПАНОВА- СТЕВКОВА	Ленинова ББ	034/347-700; 034/348-700 070/253-434 notarvericapanova@gmail.com
10		Данче ШЕРИМОВА	Ленинова 14/13	034/320-400; 034/320-401 070/309-400; 071/355-400 notarsherimova@yahoo.com notardance@t.mk

1200		ТЕТОВО		++389
#	СЛИКА	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АДРЕСА	ТЕЛ./ФАКС
01		Лирим АБДИЛИ	ЈНА 31 локал 1	044/352-600 070/371-124 lirim.abdili@gmail.com

#	СЛИКА	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АДРЕСА	ТЕЛ./ФАКС
02		Васка БЛАЖЕВСКА	Благоја Тоска 57-1/3	070/777-874 044/363-700 vaska.blazevska@nkrm.org.mk notar.vaska@gmail.com
03		Тодор БОШКОВСКИ	ЈНА 61	044/332-077 070/329-127 todor.boskovski@nkrm.org.mk todor.boskovski@yahoo.com
04		Јасмина КАРТАЛОВА БАСНАРКОВА	ЈНА 18	044/339-995 078/410-325; 070/231-092 notar@jkb.mk jasmina.k.basnarkova@nkrm.org.mk
05		Маја БОШКОСКА	ЈНА 51/6-3	044 333 047 077 741 810 majaboskoska11@gmail.com
06		Фатиме ДУРМИШИ	Илинденска 1-1	044/333-096 075/360-501 dfatime@hotmail.com notarfatime@gmail.com
07		Ариф НЕЗИРИ	Дервиш Цара 10	044/377-900; 075/22 22 33 arif.neziri@nkrm.org.mk neziri.arif@gmail.com
08		Нита ЏАФЕРИ- ИСЕНИ	Дервиш Цара 35/5-3	044/345-208 075/336-006 nita.xhaferi-iseni@nkrm.org.mk nitaxhaferiseni@gmail.com
09		Весна МАСЛОВАРИЌ КОСТОВСКА	Благоја Тоска 214/1	044/ 351- 999 071/772-123 vesna.maslovaric-kostovska@nkrm.org.mk notar.vesnamk@yahoo.com
10		Армир САДИКИ	ЈНА 1/5	044/355-665 070/516-055 armirsadiki@yahoo.com armir.sadiki@nkrm.org.mk

#	СЛИКА	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АДРЕСА	ТЕЛ./ФАКС
11		Иво СЕРАФИМОСКИ	ЈНА 2	044/333-370 070/263-663 ivo.notar@t.mk
12		Патриша ТРАЈКОВСКА	Илинденска 69 локал 1 и 2	044/341-400 070/233-885 patrisha.trajkovska@nkrm.org.mk notarpatrishatrajkovska@gmail.com
13		М-р Ненад ТРИПУНОСКИ	Дервиш Цара 2	044/614-604 070/321-885 notarnenad@yahoo.com nenad_tripunovski@yahoo.com
14		Зоран ЧУКЕЛОВСКИ	ЈНА 53	044/540-457 070/814-401 zoran.cukelovski@nkrm.org.mk pavlina.cukelovska@hotmail.com

2000		ШТИП		++389
#	СЛИКА	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АДРЕСА	ТЕЛ./ФАКС
01		Диана БАРДАРОВ	Ванчо Прке 35	032 303 202 072 304 000 notarbardarov@gmail.com
02		Марија БАРЗОВА	Ванчо Прке 117 локал 3	032/612-312 071/264-046 marija.barzova@nkrm.org.mk marija.barzova@gmail.com
03		Весна ВЕСЕЛИНОВСКА	Јордан Стојанов 7Д Пробиштип	032/480-280 078/399-360 vesna.veselinovska@nkrm.org.mk veselinovskavesna@yahoo.com
04		Александар ГУЊОВСКИ	Страшо Пинџур 2/1-1	032/605-502 078/292-502 notar.gunjovski@gmail.com

#	СЛИКА	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	АДРЕСА	ТЕЛ./ФАКС
05		Лидија ИЛИЕВСКА	Ленинов Плоштад 2 Пробиштип	032/482-567; 032/481-999 070/264-167 lidija.ilievska@nkrm.org.mk notarilievska@yahoo.com
06		Горан КАРАНФИЛОВСКИ	Маршал Тито 35	032 385 341 071 240 899 karanfilovski@gmail.com; notarkaranfilovski@gmail.com
07		Лидија РИБАРЕВА	Ванчо Прке 72/1	032/607-807 075/368-808 lidijaribareva@gmail.com notarlidijaribareva@gmail.com
08		Елена РИСТОВСКА	Ванчо Прке 121	032/607-665 075/761-008 elena.ristovska@nkrm.org.mk notarelena31@yahoo.com
09		Лидија СИМОНОВА ТРАЈЧЕВА	Тошо Арсов 55 локал 5	032/391-070 070/336-602 lidija_sim@yahoo.com

ИМЕНИК НА ПОМОШНИЦИ - НОТАРИ

1. **ОЛИВЕР АЛЕКСОВ** - помошник нотар на нотарот Анета Петровска Алексова од Скопје;
2. **МАРИЈА АНЃЕЛОВА** - помошник нотар на нотарот Горан Каранфиловски од Штип;
3. **ЖАКЛИНА АНДОНОВСКА** - помошник нотар на нотарот Ванчо Андоновски од Скопје;
4. **АНАСТАСИЈА АНЧЕВСКА** - помошник нотар на нотарот Филип Докиќ од Скопје;
5. **АЗЕМИНА АСИМОВСКА** - помошник нотар на нотарот Хакија Чоловиќ од Скопје;
6. **ЕМИЛИЈА АРИТОНСКА** - помошник нотар на нотарот Дејан Павлоски од Скопје;
7. **ВАЛЕНТИНА БЛАЖЕВА** - помошник нотар на нотарот Снежана Видовска од Скопје;
8. **АНДРИЈАНА БОШКОВСКА** - помошник нотар на нотарот Катерина Митревска од Скопје;
9. **МАРГАРИТА ВАНГЕЛОВА** - помошник нотар на нотарот Божидар Вангелов од Гевгелија;
10. **МАРИЈА ВЕЛИЧКОВА** - помошник нотар на нотарот Душко Весковски од Скопје;
11. **СУЗАНА ВИДОВСКА** - помошник нотар на нотарот Снежана Сарџовска од Скопје;
12. **ДАМЈАН ВИДОВСКИ** - помошник нотар на нотарот Снежана Видовска од Скопје;
13. **ИВАНА ВРАНГАЛОСКА АТАНАСОВСКА** - помошник нотар на нотарот Методија Ристоски од Скопје;
14. **ВЕРИЦА ГАВРОВСКА ПЕТРОВСКА** - помошник нотар на нотарот Соња Гавровска од Скопје ;
15. **КАТЕРИНА ГЕОРГИЕВСКИ** - помошник нотар на нотарот Наташа Пејкова од Скопје;
16. **СИМОНА ГОРИЧАН ЧАКАР** - помошник нотар на нотарот Станка Горичан од Охрид;
17. **АЛЕКСАНДРА ГРУЈЕВСКА** - помошник нотар на нотарот Сашо Василевски од Скопје;
18. **ВИКТОРИЈА ДАМЕСКА** - помошник нотар на нотарот Елизабета Стојаноска од Прилеп;
19. **ЕЛЕНА ДАМЧЕВСКА** - помошник нотар на нотарот Андријана Ѓорѓеска од Скопје;
20. **ФЕРХИДЕ ДАУТИ** - помошник нотар на нотарот Иво Серафимоски од Тетово;
21. **АНЕТА ДОЈЧИНОВА-НАСТЕСКА** - помошник нотар на нотарот Ана Јолакоска од Скопје;
22. **ЛИДИЈА ЃОРЃИЕВСКА СТОЈКОВСКА** - помошник нотар на нотарот Муамет Шеху од Скопје;
23. **ЛИРА ЃУРЧИЛОВА** - помошник нотар на нотарот Фатмир Ајрули од Скопје;
24. **ФЉАМУР ЗИБЕРИ** - помошник нотар на нотарот Сихана Зибери Шабани од Скопје;
25. **САЊА ЗЛАТАНОВСКА** - помошник нотар на нотарот Сања Бозоска од Скопје;
26. **РОБЕРТ ИЛИЕВСКИ** - помошник нотар на нотарот Мартин Божиновски од Куманово;
27. **МАРИЈА ЈАНЕВА** - помошник нотар на нотарот Лидија Рибарева од Штип;

28. **ДАНКА КАМЧЕВА ЈАНЕВА** - помошник нотар на нотарот Дејан Павлоски од Скопје;
29. **САНДРА ЈАЊИЌ** - помошник нотар на нотарот Зафир Хаџи-Зафиров од Скопје;
30. **САШКА ЈОВАНОВСКА** - помошник нотар на нотарот Владимир Гашевски од Скопје;
31. **МАЈА КИРОВСКА - КРСТОСКА** - помошник нотар на нотарот Васка Блажевска од Тетово;
32. **САШО КЛИСАРОСКИ** - помошник нотар на нотарот Фросина Клисароска Канчевска од Скопје;
33. **ЈОВАНКА КОСТАДИНОВА** - помошник нотар на нотарот Роза Алексова од Кавадарци;
34. **АНАСТАСИЈА КОСТОВСКА** - помошник нотар на нотарот Марија Илиевска од Куманово;
35. **БИЛЈАНА КОСТОВСКА** - помошник нотар на нотарот Кристина Костовска од Скопје;
36. **МАРИЈА КРСТЕВСКА МАЛОВСКА** - помошник нотар на нотарот Дарко Стојкоски од Скопје;
37. **МАРИЈА КУЗМАНОВСКА МИТКОВСКА** - помошник нотар на нотарот Васил Кузманоски од Охрид;
38. **ЕМИЛИЈА ЛАЗАРОВА** - помошник нотар на нотарот Владимир Иванов од Кочани;
39. **ЕЛЕНА ЛАЗАРОВСКА ВЕЛЈАНОВСКА** - помошник нотар на нотарот Елвин Зибан од Охрид;
40. **БОРКИЦА ЛИКОСКА** - помошник нотар на нотарот Никола Кузманоски од Охрид;
41. **ЃОРЃИ МАРКОСКИ** - помошник нотар на нотарот Љупка Караџовска Главинче од Битола;
42. **КРИСТИНА МАЧКИЌ** - помошник нотар на нотарот Ана Весова од Скопје;
43. **АЛЕКСАНДРА МАХОВСКА ЛАЗОРОВСКА** - помошник нотар на нотарот Бахар Калем од Скопје;
44. **ТАТЈАНА МЕТОДИЕВСКА ЦАЦАНОВСКИ** - помошник нотар на нотарот Башким Амети од Скопје;
45. **ДАНИЕЛА МЕЧЕВА** - помошник нотар на нотарот Елена Пенџерковски од Скопје;
46. **ТАЊА МИНОВА - ПЕТКОВСКА** - помошник нотар на нотарот Анастасија Петреска од Скопје;
47. **ТАМАРА МИЦЕВСКА МИХАИЛОВА** - помошник нотар на нотарот Ива Ефтимов од Скопје;
48. **АНЕТА МЛАДЕНОВСКА ТОДОРОВСКИ** - помошник нотар на нотарот Анита Велиновски од Крива Паланка;
49. **ЦВЕТАНКА ЛУКИЌ** - помошник нотар на нотарот Мајлинда Ајдари од Скопје;
50. **ДРАГАНА МИЛЕСКА** - помошник нотар на нотарот Васко Паскали од Охрид;
51. **ЕВГЕНИЈА НАЈДОСКА** - помошник нотар на нотарот Игор Ефремоски од Прилеп;
52. **КОСАРА НАУМОВСКА** - помошник нотар на нотарот Ана Дојчиновска од Скопје;
53. **НЕНА НЕДЕЉКОВИЌ** - помошник нотар на нотарот Марјан Коцевски од Куманово;
54. **ЕЛЕНА НЕТКОВА ИВКОВСКА** - помошник нотар на нотарот Анита Адамческа од Скопје;
55. **АДРИЈАНА НИКОЛОВА-ЃОРЃИЕВА** - помошник нотар на нотарот Билјана Николова-Акимов од Винаца;
56. **САЛИХА НУМАНОВИЌ** - помошник нотар на нотарот Илхам Исмени од Скопје;
57. **ЕМИЛИЈА МИТРЕВА** - помошник нотар на нотарот Фатмир Ајрули од Скопје;

-
- 58. МЕРИ МИТРОВСКА** - помошник нотар на нотарот Весна Митровска од Крива Паланка;
-
- 59. МОНИКА ПАЛИЌ** - помошник нотар на нотарот Нада Палиќ од Скопје;
-
- 60. ХРИСТИНА ПЕТКОВСКА** - помошник нотар на нотарот Ана Јолакоска од Скопје;
-
- 61. ТАТЈАНА ПЕТРОВСКА** - помошник нотар на нотарот Светлана Китановска од Кочани ;
-
- 62. КИРИЛ ПЕТРОВСКИ** - помошник нотар на нотарот Анета Петровска-Алексова од Скопје;
-
- 63. ЗЛАТАН ПЕЦЕВ** - помошник нотар на нотарот Љупчо Јорданов од Радовиш;
-
- 64. ЕЛЕНА ПУРДАНОСКА** - помошник нотар на нотарот Елизабета Стојаноска од Прилеп;
-
- 65. ХРИСТИНА РИСТЕСКА** - помошник нотар на нотарот Анита Адамческа од Скопје;
-
- 66. ГОРДАНА РУСЕВА** - помошник нотар на нотарот Елена Милушева Сапунџиева од Струмица;
-
- 67. ТАТЈАНА САЗДОВСКА** - помошник нотар на нотарот Фросина Клисароска Канчевска од Скопје;
-
- 68. ИВАНА САРАФИМОВСКА** - помошник нотар на нотарот Артан Раховица од Куманово;
-
- 69. ВИКТОРИЈА СИЛЈАНОВСКА** - помошник нотар на нотарот Никола Спасовски од Скопје;
-
- 70. АЛЕКСАНДРА СИМОНОВСКА** - помошник нотар на нотарот Нерџиван Идризи од Скопје;
-
- 71. ПАВЛИНЧЕ СПАСОВСКА** - помошник нотар на нотарот Ана Брашнарска од Скопје;
-
- 72. САЊА СПИРКОСКА-САВЕСКА** - помошник нотар на нотарот Хакија Чоловиќ од Скопје;
-
- 73. НАТАША СТЕФАНОВСКА ПОПОВСКА** - помошник нотар на нотарот Лорија Ваневска од Куманово;
-
- 74. ЕЛИЗАБЕТА СТОЈАНОВСКА СРБИНОВСКА** - помошник нотар на нотарот Ана Брашнарска од Скопје;
-
- 75. СОЊА СТОЈЧЕВА НИКОЛОВСКИ** - помошник нотар на нотарот Ермира Мехмети од Скопје;
-
- 76. КАТЕРИНА СТОЈАНОСКА** - помошник - нотар на нотарот Љубица Стефкова Начевска од Скопје;
-
- 77. ИВАНА СТОЈАНОВСКА** - помошник - нотар на нотарот Анета Петровска Алексова од Скопје;
-
- 78. МИРОСЛАВ СТОЈЧЕВСКИ** - помошник нотар на нотарот Анастасија Петреска од Скопје;
-
- 79. ЈАСМИНКА ТЕМЕЛКОСКА** - помошник нотар на нотарот Агрон Арслани од Скопје;
-
- 80. САЊА ТОМОВСКА** - помошник нотар на нотарот Билјана Пецовска од Скопје;
-
- 81. ДИВНА ТРАЈЧОВА** - помошник нотар на нотарот Љубица Стефкова Начевска од Скопје;
-
- 82. ИВИЦА ТРИФУНОВСКИ** - помошник нотар на нотарот Анита Адамческа од Скопје;
-
- 83. ОЛГИЦА ТРПКОВСКА** - помошник нотар на нотарот Себаедин Даути од Гостивар;
-
- 84. БОЈАН ТУМАНОВСКИ** - помошник нотар на нотарот Весна Паунова од Скопје;
-
- 85. ТАЊА ЧУЧКОВА ПЕЦОВА** - помошник нотар на нотарот Лидија Симонова Трајчева од Штип;
-
- 86. СЛОБОДАНКА ЏОТОВА СИМОВ** - помошник нотар на нотарот Сихана Зибири Шабани од Скопје.
-

